

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.	ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Телефон Редакції 246-46	місячно (з книжкою) . . . 5.00 злот.
Телефон Адміністрації 229-41	чвертьрічно 15.00 "
Телефон Друкарні 229-26	піврічно 30.00 "
Адреса для телегр.: Діло Львів	річно 80.00 "
Кошто: П. К. О. Львів 504000	В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
Банку Чеський Legion	ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
Прага, "Діло".	У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
Ручнописів не звертаємо.	ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

початком березня відбудуться вибори до сойму Карпатської України.

Гідна відповідь великої нації.

Львів, 3. січня 1939.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що вибори до краевого сойму відбудуться в початках березня п. р. Одинокі українські виборчі листи виставить Українська Національна Рада, що йде до виборів з гаслом: "Карпатська Україна для українців".

ПАТ ПОІНФОРМОВАНИЙ...

ПАТ приносить ось-яку вістку з "Унгвару": Наспіли тут вістки, що уряд о. Волошина намірує в найближчому часі розписати вибори до карпатоукраїнського сойму; вислід виборів мав бути плебісцитом за втримання Карпатської України в теперішніх рамах. Хоч влада перевела поважну підготову й уру-

хомила агітаційний апарат, вибори відкликано. Причиною є буцімто некорисний вислід аналізу настроїв широких верств "карпато-руського" населення, що неприхильно ставиться до режиму Волошина, а яке "з радістю висловило готовність ставати до виборчих урн".

Не знати, кому вірити: Карпатоукраїнській Пресовій Службі, чи ПАТ-ові. Як відомо, цей останній знаменито поінформований про події в Карпатській Україні, так, що карпатоукраїнський уряд мабуть шойно з цього неоціненого джерела довідується про повстання, голод і т. п. нещастя у своєму краю.

Конскрипційне ошуканство словацького уряду

З МЕТОЮ ЗАМАСКУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ХАРАКТЕР СХІДНОГО ЗАКАРПАТТЯ.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що минулої суботи, 31. грудня м. р. у цілій Словаччині переведено перепис населення.

Цього перепису не заповіджено і не підготовлено. Його перевели державні й комунальні урядовці не питаючись зацікавлених осіб індивідуально і записуючи дані про поодиноких громадян за інформаціями посторонніх осіб.

Таким оригінальним переписом Словаччина бачає мабуть забезпечити себе перед поладанням справедливих українських домагань: перетворити справедливе розмежування з Карпатською Україною, відступаючи їй українську територію, що є в межах Словаччини.

З такими інтенціями українці ніколи не погодяться і найбільш рішуче протестують проти такого переведення перепису населення на українській етнографічній території т. зв. Східної Словаччини. Українці домагалися й домагаються, щоб Словаччина віддала Карпатській Україні 7 повітів, з Пряшевом, які неправдоопинилися в межах Словаччини. Від цього домагання не відступають українці ніколи.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР КАРМАЗІН ПРОТЕСТУЄ.

Як подає німецька преса, держ. секретар німецьких справ при словацькому уряді Кармазін вислав прем'єрові о. Тісові писемний протест проти суботнього перепису на-

селення. Цей перепис не обов'язує німецької меншини і вона згоря протестує проти того, щоб вихиснювати анекдоти цього перепису у постановах супроти неї.

"ПЕРЕПИС ПО СЛОВАЦЬКИ".

"Наше Фран Прессе" ось як описує цей своєрідний перепис:

"Не видало, як це звичайно практикується, ніяких переписних формулярів. Не забезпечено ніяких гарантій німецькій, мадярській і українській (Східна Словаччина) меншині, що перепис буде переведений безсторонньо. У Братиславі появилися в суботу ранком оповістки, що повідомляли про перепис; одночасно з'явилися в суботу в 7-ій годині ранку в домах словацької державної й міської урядовці з членами "Гайнкової Гарди", що по прізвиськах "датах народження, релігії й національній приналежності" збирали дані про мешканців від власників домів; при цьому не вписували того, що їм подавали. Нічого не сконтрольовано і полишено все добрій волі урядовців, що вписували при устійненні національності.

Хоч німецька національна група виявила при виборах повне довіря словацькій владі — цей перепис переведено понад її голови, так само, як і понад голови мадярської й української національних груп".

Також інші німецькі часописи висловлюють обурення.

Вчора помістили ми короткий комунікат Головної Управи Рідної Школи про те, що адміністраційна влада не дозволила на прилюдну збірку від 6. до 22. січня ц. р. на потреби Рідної Школи.

У наших специфічних обставинах ця подія набірає особливо великого значіння, якщо зважити, чим для недержавної нації є приватне шкільництво й національне виховання та зокрема чим у нашій незавидній дійсності є для українського народу його Рідна Школа з усіма її школами різного типу й курсами та всілякими виховними станицями. Ширину цієї всесторонньої творчої рідношкільної праці показує нам найновіший річний звіт Товариства "Рідна Школа", що обіймає в журналі "Рідна Школа" (ч. 24 з 20. XII. 1938. р.) 60 сторінок битого друку великого формату на сам образ цієї діяльності. При найбільшій ошадності у річних видатках і при мінімальній винагороді рідношкільних учителів та працівників усеж такі загальні рідношкільні видатки переступають цифру 1 і пів мільйона злот. Цю поважну суму складає самий український нарід, бож ніяких субвенцій ані підмог нізвідки не було й нема.

Найважливішим джерелом доходу для Р. Ш. завжди була традиційна прилюдна збірка на "коляду" Рідній Школі. Вона давала тій асенціональній установі змогу вивязатися з найпильніших речинцевих зобов'язань і продовжувати рідношкільну працю. Факт, що адміністраційна влада не дозволила цього року на традиційну збірку з нагоди Різдва Христового, може мати фатальні наслідки для Рідної Школи, може викликати велику матеріальну кризу з усіма її наслідками і причинитися до заломання найважливішого нашого виховного фронту.

Однак нема такого закону ані розпорядку, що забороняв би кожному членові української нації, кожному українському підприємству, кожній українській кооперативі чи іншій установі вступити в члени Рідної Школи та прислати індивідуально грошеву жертву на рідношкільні потреби. І ми певні того, що весь наш зорганізований український світ та всі фізичні члени української нації скористають з того права і в законній та статутній формі дадуть Рідній Школі необхідні матеріальні засоби, щоб вона могла перетримати сучасне лихоліття.

І ще одно. В часі Різдва Христового і Рордану в кожній українській громаді, в кожній українській хаті залунають милозвучні українські коляди та щедрівки. Підуть з традиційною колядою і щедрівкою та з вертепом церковні брацтва і сестрицтва, підуть господарі, молодь і діти, так як це колядували і щедрували від непам'ятних часів. А святочна громада обдарує колядників усім, чим хата багата".

Звертаємо увагу, щоб гуртки колядників не брали зі собою лист Рідної Школи і взагалі не переводили ніяких записок, бо адміністраційна влада може не вважати за недозволену прилюдну збірку, може від колядників відібрати заколядовані дари та ще й покарати їх "ривною, а то й арештом".

Але з другої сторони всі колядники повинні зрозуміти теперішнє наше важке положення і заколядованих грошей не пускати на алкоголь, на солодощі чи які інші непродук-

Бритійський уряд виповість бритійсько-совітський торговельний договір?

"Сандей Діспеч" твердить, що Англія вимагає небавом до 6-ох місяців торговельний договір зі ССРС, бо ССРС тримається того договору лише формально. Формально англо-совітський торговельний бюджет є зрівноваженим, але практично більшу частину брит. експорту до ССРС становить реекспорт (8,500,000 фунтів), а лише малу частину товари бритійської продукції (4,500,000 фунтів). Зате ССРС експортує до Англії товари вартості 13,000,000 фунтів.

Організація португальської дипломатії.

Португальський уряд видав декрет, яким реорганізував міністерство закордонних справ і дипломатичні представництва. Від тепер Португалія матиме 3 амбасад: в Лондоні, Ріо-де-Жанейро та в Мадриді, 6 посольств і класи:

в Берліні, Брюсселі, Парижі, Вашингтоні, при Каїрні та при Ватикані, 11 посольств 2. класу: в Берліні, Букарешті, Будапешті, Буенос-Айресі, Газі, Осло, Пекіні, Преторії, Сантьяго, Токіо та у Варшаві.

тиши, а то й шкідливі цілі. Бо кожний непотрібно виконаний гріш — це сирота в нашому національному бізнесі, а хто це робить, той грішиться супроти своєї нації. Це повинні аргументи всі, що їм лежить на серці добро нації. А як найкраще повернути закодований гріш — це кожному сказати його національна совість і національний обов'язок. Це повинні мати на увазі також усі ті, що влаштовують просфори, аматорські вистави, концерти, товариські сходни та інші імпреаи.

Пригадуємо, що в 1930. р. адміністраційна влада також відмовила Рідній Школі дозволу на прилюдну збірку в часі Різдва Христового. Одне українське громадянство по-

одинокі і всі українські установи та підприємства, всі товариства й організації самостійно прислали Рідній Школі в тому часі стільки дарів, що Рідна Школа дістала тоді вдвоє стільки, що до того часу давали прилюдні збірки.

Не маємо найменшого сумніву, що й цього року українське громадянство виконає свій святий обов'язок супроти Рідної Школи. Дотеперішнє число членів (105.000) збільшиться певно бодай удвоє і збільшиться також жертвенність при вській нагоді, особливо ж в нагоду Різдва Христового, на рідношкільні цілі — під гаслом: Нарді собі і для свого ясного майбутнього!

Це буде гідна відповідь Великої Нації!

КАПЕЛЮХИ СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ

мужеські
від 6.50 до 34.—

жіночі і мужеські

поручає

Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Рік 1939 принесе розв'язку

ІТАЛІЙСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ.

Не було в останніх місяцях мабуть ніякого політичного часопису, в якійбудь європейській мові, крім німецької, що не приніс би в такій чи іншій формі повідомлення про „план" Німеччини вже на весну рушити походом на Наддніпрянську Україну. Ніхто того плану не бачив, німецька преса переказує чужі повідомлення на тему весняної німецької баталії здебільша у знаках наведення і без якихнебудь коментарів, офіційна німецька політика як своє чергове, ударне завдання ставить справи колоніальних ревіндикацій в Африці, однак те все не асиль спинити поширення чуток і версій про німецький „план" у справі України.

Зовсім природно, що ці чутки мусять ставати для широкої громадської — зокрема української — опії просто непорушними істинами, коли навіть деякі відповідальні органи французької преси трактують їх зовсім поважно у зв'язку з французькими протиталійськими комбінаціями, а нпр. львівський „Век Нови" з 3 січня у вступній статті додає до твердження, що „німці через Закарпатську Русь мобілізують українську справу найімовірніше тому, бо мають себе, що це найкращий

спосіб втягнути Польщу до спільної гри на терені Східної Європи".

Як уже сказано, дивним дивом німецька преса немов глуха на весь той клекіт про „весняний похід на Україну". Так само ніхто з визначніших німецьких політиків навіть не намагає на таку можливість, хоч нагод до того було вже чимало, хоч би у зв'язку з придиранням російської еміграції до особи канцлера Гітлера. Навіть у партійно-політичних публікаціях уряду Розенберга, чи в т. зв. партійних „Шулонгсбріфах", де є завжди доволі цікавого матеріалу, не передбачують можливості політизації всеукраїнської проблеми Німеччиною в цьому моменті.

Тому треба брати як правду заяву італійського журналіста Гайди про те, що черговим і для Німеччини найбільш актуальним тепер питанням є справа колоніальних ревіндикацій в Африці та що найбільше запускаються у комбінації про „східно-європейські німецькі плани" ті, що бояться за свої заморські колонії...

Саме в новорічному числі берлінського „Фелькішер Беобахтер" поміщена стаття Гай-

ди головного редактора нівофіційного італійського часопису „Джорнале д'Італія". Обговоривши політичні події в минулому році зокрема змінення осі Берлін-Рим від хвилини побуту Гітлера в Римі, через проби союзної вірності в австрійській та судетській справі, пригадуючи світові, що саме при повній підтримці Італії прийшло до „справедливої" розв'язки національної проблеми в Чехословаччині по думці Німеччини, Гайда заявляє, що тепер відкривається новий період італійсько-німецької співпраці. Ця співпраця торкається колоніальних проблем, що є тепер для обох держав найактуальніші. Італія, здійснюючи політику національної справедливості, започатковану Мінхені, відкинула свої колоніальні претенсії до Франції. Ці претенсії такі поважні та широкі, що вони охоплюють собою цілу систему французько-італійських взаємин. Відповідником цих італійських колоніальних вимог є німецькі колоніальні ревіндикаційні претенсії, що Італія віддає в цілковито признає як слушні.

Ці італійські та німецькі проблеми — міркує Гайда — не є одного ґатунку, однак обидва уряди признають і підтримують їх в однаковій мірі як свої власні. Вони відповідають засадам міжнародної справедливості і також дитині історії. „Отже — заявляє Гайда — рік 1939 принесе солідарну розв'язку цих (колоніальних) проблем, не зважаючи на оборонні перасайського духа".

Гайда — довірена особа італійського уряду; його погляди та заяви в цілості покриваються з кожноточною напрямною італійської офіційної політики. Орган, в якому Гайда містить статтю з заявою, що 1939 р. мусить принести розв'язку колоніальних вимог обох союзників осі, „Фелькішер Беобахтер" — ш. офіційно німецького уряду. Коли „Фелькішер Беобахтер" на першому місці й без найменшої примітки приносить міркування Гайди, які є засадничого характеру й заторкують справи обох держав, то значить, що він з ними зовсім згоден і гайдівську тезу про примат справ колоніальних проблем в черзі актуальних справ німецької політики бере як факт, який не підлягає ніякому сумніву.

З уваги на це українське громадянство, яке так невтомно ловить кожну вістку своєї польської преси про німецькі весняні „закони примари", не повинно дати себе заколотити до бездіяльності та якогось вичікування якогось „чудо", коли про таке чудо навіть чародії ще не думають.

І. П.

Алькоголь і тютюн сприяють умовній розв'язці

Д. ОСКОЛ.

Прийatelj.

Так було вже кілька літ: як тільки місто починало дошкулювати липневим випарам, Керничний дочіпав до ровера пудку та їхав у долину Черемошу. І ніхто його не міг переконати, що існує десь на світі краша закутина, як долина Черемошу. Навіть його приятель Мирон даремно пробував намовити Керничного, щоб він їхав туди цього року. Читавши Миронове письмо, Керничний на агажку долини Пруту поїхав у задуму і бавив очима десь далеко, мов би відгребував давні спомини. А до Мирона відписав:

„Тобі мабуть відомо, що в долині Пруту тому п'ять літ я загубив спокій. І лікуючи сьогодні цю недугу, я не можу виїхати в ті місця, де ця незгода ще рана могла б відновитися. Бо якби я там злився, кожний вершок, кожне дерево, кожний камінь будуть кликати мені назустріч: Гриня... Я певний, що ціла долина Пруту повна цього таємного імення, що досі ще володіє мною, хоч від того часу ділить мене вже кілька літ... Тож нехай це чарівне ім'я спить у долині Пруту, як ті оспівані гуцулами Довбушені скарби. Біда тому, хто їх діткнеться... Отже їду і цього року ловити пеструти в Черемоші!"

І дійсно Керничний спав наплечник забрав вудку і поїхав.

Чи можна було вибрати краще місце для людини, що шукає спокою? Самотня гуцульська колиба, у долині Черемошу, осторонь маєстатичний шпиль Говерли, через гору славний Буркун, довкруги ліси, що їм кінець не було

і Керничний почувався тут прегарно, вдоволенний, що він далеко від людського гамору.

Та одного з найближчих ранків як ще Керничний лежав у ліжку, недалеко колиби почув людський гамір. Він одягнувся швидко в піжаму і вишов на ганок. Гамір дужчав і наближався, а за хвилину Керничний побачив ціле товариство, що йшло просто до колиби.

— Ось тут він, тут, той чорнокнижник, що втікає від людей! — кричав весело Мирон, біжучи до нього. Керничний безрадно опустив руки. Його відкрили! Не було сумніву, що це Миронова робота. Ох, той Мирон, він завжди любив напакостити!

— Ну нарешті ворог відкритий і нам не втече! Та що це ти з такою класною міною нас питаєш? Може привітаєшся зі мною, ми ж уже чотирі роки не бачились!

Мирон стиснув Керничному руку з такою ширістю, що той аж скривився.

— Ну привітайся і познайомся тепер з нашим симпатичним товариством! Ви панство не судіть його гостро, він трохи чужак і відлюдок, але це через жінок... Був хлопчище, як золото, а поїхав колись до Ворохти і дивиться, що з нього сталося. Жалюгідний образ! Ось, що ті жінки з нашим братом виробляють!

— Ну вам, мужичинам, теж нічого не бракує! — боронила жінок Марта.

— Паша Марта — рекомендував Мирон — заявляла спортсменка, мусиш це знати. Її спеціальність біг з перешкодами, очевидно за хлопцями... Стережися! А тут маємо ще нашого величезного професора Рибченка, заявляючого туриста і риболова, що також ніколи не розстається з вудкою.

— Дуже-дуже приємно — загикуючись, привітався професор з Керничним. Худощавий і осмалений він нагадував мов Гайду. І хоч уже

старший, був великим приятелем молоді і сам ще почувався юнаком.

— А знаєте, пане професоре, відколи Керничний зробився завзятим вудкарем? Він донедаве теж закидав вудку, але... на дівчатка, та побачив, що це не йде, тоді почав закидати рибку...

— То не знати, чи й наш дорогий професор через те саме не став риболовом, — кинув доктор гумористичного журналу „Будя" Сухий.

— А то наш зідливий редактор Сухий представляв Мирон — з „Будяка", він хоч і зивається Сухий, але у воді буває мокрий. І далі, маємо тут людей різних професій: артистів, артистів, кооператорів, безробітних, всі хлопці, як огірки! Жіноча половина очевидно не потребує реклами. Слухай, але чи ти не еш, чого ми до тебе прийшли? Хочемо тебе брати добровільно, а як не підеш так, то сплине з нами до Ворохти.

Керничний ще мовчав, але його лице випогіднилося, і на ньому сідне було ожидання.

А Мирон спокійно вів його далі: — Знаєш, там є зідл кооператорів. В суботній вечір осяє багато учительок. В суботній вівідбується в „Аріаднику" великий танець. Того до Ворохти приїдуть наш матуральний ник і в неділю має відбутися підготовочна збірка у справі нашого матурального візду, який готуємо цього року на серпень. Ну, що ти на те?

— Ходить з нами панце Керничний! — до товариства. Керничний уперше усміхнувся плечима і сказав: „Нек Геркулесові плечі!"

(Докінчення буде)

Правничка сторінка.

Зміна цивільної процедури.

Як ми вже згадували, декрет президента з 21. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 89 поз. 609) знову вніс зміни до цивільної процедури. Суттєві поправки новелі до кримінальної процедури ми вже обговорили.^{*)} З головними поправками новелі до цивільної процедури слід теж зацікавитись, бо вона вводить деякі засадничі зміни.

II.

ЗМІНЕНА КОМПЕТЕНЦІЯ ГОРОДСЬКИХ СУДІВ.

Згідно з новелою городський суд розглядатиме: 1) маєткові справи, в яких вартість предмету спору не перевищує 2.000 зол.

Дотепер городський суд розглядав маєткові справи до 1.000 зол.; понад 1.000 зол. належали вже до окружних судів; 2) ділові справи, якщо вартість предмету поділу не перевищує 50.000 зол. (до ділових справ належать спадщинні справи, поділ спільного маєтку і т. п.); 3) без огляду на вартість предмету спору: а) справи за нешлюбне батьківство і зв'язані з тим маєткові справи (аліментацийні справи у зв'язку з нешлюбними дітьми) та б) справи за порушення в посіданні. Дотепер городський суд розглядав ще всі справи зв'язані з договором найму помешкання. Новела змінила дотеперішню постанову ст. 10 к. п. ц. так, що у справах найму компетенція суду залежатиме від вартості предмету спору. Отже якщо нпр. претенсія не буде перевищати 2.000 зол. — таку справу розглядатиме гор. суд; якщо буде перевищати 2.000 зол., розглядатиме вже окр. суд. Отже відтепер у справах найму та аренди компетенція суду залежатиме від вартості предмету спору.

ПРАВО УБОГИХ.

Корисну зміну ввела новела до ст. 112 к. п. ц. про призначення права убогих. Дотепер дуже важко було дістати право убогих, бо ст. 112 к. п. ц. постановляє, що суд може признати

фізичній або і правній особі право убогих, якщо вона викладе своє повне убожество на основі посвідки публічної влади про її родинний і майтєковий стан та доходи. Новела ввела засадничу зміну, бо відтепер призначення права убогих може домогатись фізична особа, яка викладе на основі посвідки адміністративної, самоуправної влади чи опікунчого суду, що не може покрити коштів процесу без шкоди для свого прожитку і своєї родини.

Правна особа, що старатється за право убогих, обов'язана викласти, що не має достаточних засобів на кошти процесу.

Вкінці новела постановляє, що суд може признати право убогих частинно. Засади частинного признання права убогих означають щойно розпорядок міністра справедливості. Як відомо, право убогих має уможливити бідній стороні доходити або боронити свої права.

КАСАЦІЯ.

Вкінці засадничу зміну вводить новела до ст. 425 к. п. ц., що обіймає постанови коли можна внести касацію. Отже відтепер можна буде вносити касацію в маєткових справах щойно тоді, коли вартість предмету „заскаргиження“ перевищує 1.500 зол. а в судах праці 500 зол. Дотепер касацію можна було вносити в маєткових справах, якщо вартість предмету „заскаргиження“ перевищує 500 зол., а в судах праці вже від 300 зол.

Новела ввела ці обмеження тому, щоб відтяжати Найвищий Суд, що просто засипаний цивільними справами. До кінця червня 1938 р. число неполаданих справ у Найвищій Суді дійшло до 10.416 справ. Однак щойно життя виявить, що ця постанова треба буде докориче змінити. Життя виявить, що краще було збільшити число суддів Найвищого Суду, щоб його відтяжати, ніж замирати доступ біднішим сторонам, яких претенсії не перевищують 1.500 зол. Закриття доступу до Найвищого Суду саме таким бідним сторонам збільшить в них лише почуття кривди.

М-Р М. Х.

Крем
«Гігієна»
В. ПАЛЬЦЕРСЬКОГО
усуває радикально
всесилки
ПІЛІПІ Т. О.

Крем
Halina № 2
(підтовстий)
пленеє цюру,
хорошить парю
зморшчани
і їх усуває.

Законопроект про парцеляцію задовжених маєтків.

Незадовго сойм розглядатиме законопроект про парцеляцію задовжених земельних нерухоностей, що його підготував уряд. Згідно з цим законопроектом парцеляції підпадуть земельні маєтки, що задовжені на 100%. Такі задовжені нерухоности може передати роземний уряд державному Рільному Банкові на внесок... воеводи. Гроші за розпарцельовані маєтки складатимуть до судового депозиту до розділу між вірительцями. Положення цих обставин буде куди гірше ніж підчас продажі нерухоности на ліцитації, бо готівкою дістануть вірительці лише частину своєї належності (найбільше 30%), а решту облігаціями 3% державної земельної ренти. Законопроект передбачує трилітній речивець до закінчення парцеляції. Якщо до трьох років задовжені нерухоности не будуть розпарцельовані, їх може купити оборотний фонд рільної реформи або можна пролати на ліцитації.

Вкінці згаданий законопроект передбачує парцеляцію менше задовжених маєтків, але вже без примусу. Таку парцеляцію переводитиме державний Рільний Банк на внесок власника парцеляції.

Новий законопроект приспішить лише швидшу колонізацію на наших землях.

НА СВЯТА!
Колачі маслені і водяне та гігієнічне печиво
тілани з української пекарні

Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Законопроект про суди СУСПІЛЬНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.

Дотеперішня процедура у справах суспільних забезпечень виявляє безліч недомогаль. Як відомо, спори забезпечення зі суспільними забезпеченнями поладують в першій інстанції різні забезпеченні установи. Від їх рішень недовольні забезпечені можуть вносити відклик до роземного суду, що як апеляційна установа вирішує остаточно спори забезпечених зі суспільними забезпеченнями. Тому кодифікація процедуральних постанов в забезпечених справах була необхідна. У зв'язку з тим міністерство суспільної опіки опрацювало проект закону про суди суспільних забезпечень, що поладуватимуть всі справи з ділянки суспільних забезпечень. Одночасно законопроект подає подробиці процедуральні постанови, аналогічні до постанов цивільної процедури. Вкінці створення судів суспільних забезпечень може нарешті допече до того, що забезпечені зможуть дійсно домогатись від суспільних забезпечень, щоб виконували совісно всі свої зобов'язання супроти забезпечених: фізичних та умових робітників.

НА СВЯТА всі купують 1938 2-3
ПОРЦЕЛЯНУ, ШКЛО
К-ИШТАЛИ
ЕЛЕНТРИЧНІ ЛАМПИ
по небувало низьких цінах тільки у фірмі
Т. Й. А В І Н
Львів, ПАСАЖ МІНОЛЯША

Легалізація міричного приладдя.

Окружний уряд мір і ваг пригадують, що купці обов'язані з цього річчю Новим Рокком легалізувати своє міричне приладдя. Цього року уряд мір і ваг провіряватимуть та наново оземпліовуватимуть всі ваги, що їх востаннє оземпліовували в 1936 р.

За незголюшення міричного приладдя до легалізації грозить тривна і кара арешту.

ФАБРИЧНІ ЦІНИ!

продає найдешевше КОВДРИ, МАТРАЦИ, полушні з пір'я, простирчя, готові пошевки ручники, обруси, пологна, шифони, КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ

Антін Петрушевський

ЛьВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33.
Шиники на бажання даром.

Полекші з чужими грішми у прикордоннім поясі.

Девізова комісія дозволила аж до відклику розпорядком з 22. листопада 1938 р. (Урядовий Деліний Міністерства Скарбу ч. 32 поз. 763): 1) приймати у прикордоннім поясі і на двірцях залізничних шляхів чужі гроші найбільше до воти і рівновартости 50 зол. від осіб, які прибувають аза кордону за продані їм товари, чинитьби і послуги; 2) видавати у прикордоннім поясі решту в заплати в тій самій валюті, якою плачено за товари, послуги і чинитьби або її рівновартість (польською валютою).

Чужі гроші приймати в рівновартости понад 50 зол. можна лише за індивідуальним дозволом девізової комісії на внесок зацікавленої

особи, що його підтримає місцева адміністраційна або самоуправна влада відповідною посвідкою, в якій ствердить, що такий дозвіл потрібно видати з огляду на заробіткові умовини петента або з огляду на місцеві умовини. Такий дозвіл дає девізова комісія під такими умовинами: 1) чужі гроші треба відпровадити найдалі до 10-ох днів девізовому банкові або девізовому агентові. Заборонено відпроваджувати (виминювати на золоті) закордонні платничі засоби іншим установам і особам; 2) ті, які приймають чужі гроші, обов'язані зберігати докази відпродажі чужої валюти до девізової контролі.

—О—

Чи Суспільна Обезпечальня буде платити відшкодування — чи ні?

Перед окружним судом у Вильні почався справдішний процес проти Суспільної Обезпечальні, від якої домогається Броніслава та Ян Абулевичі відшкодування в сумі 36.000 зол. Суспільна Обезпечальня лікувала позовницю Абулевичеву, яка була об'єднена. Підчас лікування навістлювали її промичними Рентгена, але так нездарно — як запевняє позов — що позовниця задивилась калікою і нездбною до праці на ціле життя.

Заступник Суспільної Обезпечальні Броніслав Олександрович заявив, що ціла справа за відшкодування неактуальна, бо Найвищий Суд у своєму присуді, що його ми недавно подали в перекладі, станув на становищі, що Суспільна Обезпечальня не відповідає за провини своїх лікарів.

Суд відложив розправу, щоб долучити до актів кореспонденцію, що її вела Суспільна Обезпечальня з міністерством суспільної опіки.

Присилайте передплату!

На смерть одного часопису.

Прага, 31. грудня 1938 р.

Усі звістки, які нині доходять до чужини з поділеної Чехо-Словаччини, віють у більший чи менший мірі сумом. Запопаданню косить смерть, косить людські руки. У всіх галузях державного та суспільного життя переводять „чистку“, при чому разом із винними гинуть і невинні. Жертаю цієї руїни та чистки впали і ще впадуть численні часописи у чеській, німецькій та інших мовах. Бо дотеперішня „велика“ Чехословаччина була країною, де дуже багато читали і де дуже багато друкували різних часописів для внутрішньої потреби і для пропаганди на чужині. Одним із таких часописів, призначених переважно для закордону, був щоденник „Прагер Прессе“, заснований перед 18 роками та нині назавжди припинений.

Коли саме цьому часописові присвячуємо особливий некролог, то маємо на це поважні причини. За 18 літ свого існування цей часопис присвятив українській справі, особливо українській культурі, стільки уваги та місця, як ні один чужий часопис у цілому світі. Сталось це не під впливом якоїсь наперед наміченої програми, а більше завдяки щасливому збігові обставин — але це не зменшує заслуги часопису та його керівників. І коли культурний світ нині розглядає українську справу з більшим запасом інформації і відомостей, ніж перед 18 роками, то це треба поставити на карб і роботи „Прагер Прессе“, яка десь удець і з року в рік невтомно та невпинно освітлювала українське життя, як уміла та на скільки це могла робити.

Осередком цієї праці була культурна рубрика часопису. Спочатку український матеріал появлявся в цій рубриці спорадично — інколи переклад, інколи якесь замітка, — та відколи шефом цієї рубрики став редактор Антін Станіслав Магр, Україна зняла рівноправне місце поруч з іншими славянськими народами. Український матеріал у перших роках подавали сам Магр, покійний Володимир Кушнір, пані Фльора Бек, Зенон Кузеля, часом Володимир Залозецький, привагдіно також пані Софія Дністрянська. І в міру того, як культурна рубрика розвивалась, росла й набувала значіння, виникла потреба в особливих референтах, який би український матеріал систематично збирав і подавав. Так утворився при „Прагер Прессе“ той український реферат, який за останні 15 літ освідомлював світ — а „Прагер Прессе“ була знана в цілому світі — про найвидатніші, часом і про дрібні події та явища українського життя, переважно культурного. Ці звістки передруковували інші часописи, не тільки чехословачські, але й закордонні, в першій мірі польські, сербські, хорватські, болгарські, часом також німецькі, французькі та англійські. Навіть українська преса часто брала звістки про українське життя з „Прагер Прессе“, і не раз доводилось чути від визначних українських культурних діячів, що вони найкраще та найшвидше довідуються про події українського культурного життя з „Прагер Прессе“.

Хто хоч трохи знає внутрішні обставини редакційної роботи у великому європейському часописі, той зрозуміє, що завданням українського реферату було не тільки робити позитивну працю, але й запобігти тому, щоб не робили там праці негативної. До такого часопису, як „Прагер Прессе“, йшло багато людей — різних людей, добрих і лихих, прихильних і ворожих. Дуже багатьох людей злостило до люті, що „Пр. Пр.“ подає про Україну самі прихильні відомості, саме позитивне. Злостились деякі чехи-крамаржівці, ще більше злостились москалі, що „Пр. Пр.“ своїм „потуранням“ українському рухові підсилює „сепаратизм“, руйнує „єдину-неділиму“. При кожній нагоді ці люди вшановували редакцію своїми писаннями, в яких „доказували“, що ніякої України... тощо. Часом навіть мобілізувались „вищі чинники“, бож часопис був півурядовий, отже на нього можна було натиснути збори, через міністерство чи через впливові одиниці. Але інтервенції лишались без наслідку, протукрайські рукописи вертались до авторів або летіли до коша, і за 18 років свого існування часопис ані разу не схивив зі своєї раз назавжди визначеної лінії щодо української справи.

Єдиний гріх на своїм сумлінні має часопис у справі номенклатури тої „землі без назви“ або „землі з багатьма назвами“, що і тепер ще не має твердо встановленої офіційної назви. Ми знаємо її: Карпатська Україна, але урядовою назвою ще й нині є Подкарпатська Русь (!). Коли „Пр. Пр.“ перекладала урядову назву по німецьки „Карпаторуслянд“, то вона інакше не могла, не сміла робити, бо чейже вона була офіційною і мусіла оглядатись на задні колеса. Полишаючи на боці цей, не такий уже великий гріх, часопис у всім іншим так сумлінно, що називається не за страх, а за совість, служив українській справі, що його смерть не може не викликати в нас почуття широкого жалю.

Тут не місце розводитись над тим, чому часопис загинув і чи заслуговує він на таку долю. Звичайно кара була не без вини, так, що й тут певно знайдуться моменти, які дозволять обґрунтувати суворий присуд смерті. Але нам байдуже, чия „Пр. Пр.“ провинилася, для нас далеко важніше, чим вона нам прислужилася. Під цим оглядом її заслуги не мають нічого рівного в історії чужинної преси, і коли може доживемо до того часу, коли матимемо донебудь великий музей визволення України, то 18 річник „Прагер Прессе“ напевно займуть у ньому не останнє місце.

М. Г.

Від Редакції: Уважаємо за свій обов'язок зазначити, що цю велику та відповідальну працю інформатора про наш культурний рух виконував саме автор цієї статті п. Микола Гехтер, що зі скромності промовчав своє прізвище. Він находив ще нерідко час ділитися своїми інформаціями безкорисно на сторінках нашого часопису, за що ми йому складаємо ширю та глибоку подяку.

— о —

З польської преси.

Проблема незалежної України.

Не можна не нарікати, що про нас тепер мало пишуть. Коли вже не співзвучати за закордонною пресою, що переповнена статтями і замітками про українську проблему та українські справи, звертає на себе увагу факт, що польська преса особливо замітушилася довкола справи незалежності України. Статтю на цю тему п. В. Вельгорський в „Кур'єрі Віленським“ 1-го грудня ц. р.

Українська проблема — читаємо там — мала завжди і має першорядне значіння для майбутності Річчосполитої. В останньому часі намагається поставити її на певному порядку європейських справ німецький Райх (дучи з великим розмахом цю тему напромі, щоб використати з людської психології фантасмастичне вражіння своїх останніх перемог). Інакше, тобто українська справа — каже автор — для Польщі не тільки особливий, а й поважний небезпеки.

„Причиною до особливої тривоги, поперше, є факт, що це саме Німеччина виступила з ініціативою. Бо її мета, зв'язана з затриманою темою, найбільш суперечна з необхідними великодержавними потребами Польщі. По-друге привід до поважного остраху дає внутрішня еволюція самого українства та її теперішній стан.

„Етнічна особовість українців проходить тепер фазу формування дуже неоднаково завантаженою. Згаданий процес проходить в межах кількох сусідніх держав в дуже різноманітних політичних, культурних і навіть фізіографічних умовах. У аналізі тих обставин індивідуальність українського народу різнобарвна, дуже далека від менту синтезу. Розпалістість цієї національної групи не меншає в останньому часі; може бути, що навіть змагається, завдяки основним різницям, що виховують український етнічний матеріал з од-

„Л О Т О С“, Львів, Синютська 21.

ного боку над Дніпром і з другого — в державах, що лежать на захід від совітської границі“.

На перешкоді тому, щоб ставити — каже автор — широко задумані і радикальні концепції в українській справі, стоїть саме той одноцілий розвиток окремих частин українського народу. Отой неоднорідний розвиток автор представляє на свій особливий лад. Він каже, що на Наддніпрянщині більшовики винищили всю українську інтелігенцію, а інтелігенція тієї частини України плекається головню на еміграції, в Німеччині та Чехії. Ця інтелігенція — на думку автора — затратила вичуття краю і незалежність думки. Українська інтелігенція на Волині у Польщі, хоч духово стоїть найближче до народу і має найкраще вичуття цілої української проблеми, творить тільки невеличку горстку, що не може обслужити навіть локальних потреб своїх земляків.

„Картина українства на Червоній Русі з черги дуже далека від його наддніпрянської відмінності. Після 1772-го року йшло воно власним шляхом у межах Австрії під впливом першій західної цивілізації, виявленої в житті габсбурської монархії та католицької Церкви.

„Українці з Галичини мають інтелігенцію й півінтелігенцію навіть надто численну у відношенні до поємності місцевого ринку; бо фахово-суспільне зрізничкування українського громадянства там дуже слабе. Ця інтелігенція говорить, правда, мовою, що наближена до діалекту Великої України, але — в цьому авесь трагізм — має небагато сказати своїм братам, яких від кількох сот літ формували психічно царська Росія та її православні. Галицький українець стоїть психічно значно далше від свого земляка з Києва чи Подляви, ніж нпр. тип подляка з Познані від мешканця Віленщини.

„Австрія виплекала специфічну расу українства, яка в теперішньому моменті культурної історії того народу зовсім не надається до того, щоб перебрати провід життя східної вітки.

„Не вважаючи на лашірішу охоту галицької українці вичувати єдино свій літницький інтерес і не зміють, як заходять така потреба, підпорядкувати його основній думці про цілість потреб свого народу“.

Не будемо полемізувати з п. Вельгорським про те, чи галицькі українці зміють підпорядкувати свій літницький інтерес загальнонаціональному, бо така полеміка і так до нічого не доведе. П. Вельгорський, видно, не відійшов далеко від усіх своїх земляків, що інформують польське громадянство про українські справи не згідно з дійсністю, але відповідно до потреби. Та нас це не болить ні свербить. Стердивши, що карпатські українці, як лежачі гуцули („насі гуцулі“) та захарпатські верховинці „переживають тепер період маточої не племінного життя“, п. Вельгорський каже:

„Цих уваг досить, щоб засувати собі ті великі внутрішні труднощі української справи як міжнародної проблеми. Україна, як незалежна країна, не має від гори сильної ролімої державотворчої верстин, а від долі розпливається в різноманітності народних верст“.

Словом: нема нації, нема міжнародної проблеми. Але є проблема, що близько заторкує Польщу.

„Для Польщі справді незалежна Україна, кермована виключно власною державною расією, значить тільки, що розчленування російського колюса і трикне протиставлення московської держави від півночі українській державі від півдня. Викликає цим фактом завдання внутрішніх сил у суспільстві між Москвою і Києвом створити

умовини досконалого відтягнення східної границі".

Автор нагадує, що виходячи з цього становища маршал Пілсудський в 1920-ому році зробив договір з отаманом Петлюрою і пішов походом на Україну, але ця концепція покінчилася невдачею, бо "галлицькі українці спрямували свою зброю проти польського союзника отамана Петлюри", а отаман Петлюра не мав тільки сили, щоб цю концепцію зреалізувати. Сьогодні — каже п. Вельгорський — німці пропонують думку, щоб відірвати Україну від Росії. Але німці хочуть створити українську державу, що керувалася б берлінською державною рацією, а не своєю власною, як це було в намірі Польщі в 1920-ому році. Повторюється — каже п. Вельгорський — найдокладніше 1918-й

рік. Коли Німеччині вдасться перевести її плани, то замість користей, які Польща могла би мати з розбиття єдиного російського кохоса, вона станула б перед фактом сусідства з Німеччиною від заходу і сходу, при чому добі ці частини німецької держави були б злучені чесько-словацько-карпаторуським коридором".

Так бачить ці справи п. Вельгорський. Але в його статті ми не знаходимо ніякої ідеї цієї концепції, вирішення справи польсько-українського сусідства. Тому він стоїть дуже далеко за такою хочби групою, як діячі з "Політики", про яких сам каже, що вони ставлять цю проблему в дуже категоричний спосіб.

Катерина Січинська

сестра бл. п. радника Домен Юліяна, заосмотрена Найсв. Тайнами упокоїлася дня 2. січня 1939 р. в 78 р. життя. Похорони відбудуться дня 4. січня в год. 3.30 а крипти оо. Реформатів, Янівська 66 на Янівський цвинтар.

Прем'єр Даладіє в Тунісі.

В понеділок в 9. год. причалив Даладіє на кружляку „Фош" до Алячіо, де величаво повитали його представники влади та юрба населення. Після прийняття і 3-годинного побуту в місті Даладіє відплив до Бастії, куди причалив в 15. годині. Він зложив вінок перед пам'ятником воїнів та прийняв дефіляду місцевого гарнізону. В 19. год. відплив він до Тунісу.

„Фошеві" товаришать 4 кружляки, 3 контрторпедовці та гідроплани.

Підчас подорожі прем'єра заступає його мін. Шотан.

У вівторок в 8. год. Даладіє причалив до Бізerti (в Тунісі).

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ДОМАГАЄТЬСЯ ТУНІСУ.

Італійська преса дальше видвигає колоніальні домагання під адресою Франції. „Реляціоні Інтернаціоналі" твердить, що Туніс є для Італії необхідний. Коли для Італії є Туніс питанням життя, для Франції є він тільки питанням впливів і престижу. Італія розуміє добре, що така засаднича зміна політичної ситуації є для багатьох трудна до розуміння, але вона неохідна в інтересі миру. Пригадуючи погляд Бісмарка, що Туніс є яблуком незгоди між Францією та Італією „Реляціоні Інтернаціоналі" доходить до висновку, що питання Тунісу є остаточною питанням солідарності оси Берлін-Рим.

Торкуючися справи Джібутті, „Реляціоні Інтернаціоналі" твердить, що Італія по здобутті Абіссинії не може далі толерувати щоб головна пристань в африканській імперії нахотилася в руках французів.

Україніка.

СЛОВІНСЬКА ПРЕСА

Загребські „Югославенске Новине" помістили статтю, в якій асоціалізувалися з деякими колами російської білгородської еміграції, що нападають та обходують базарною лайкою уряд Карпатської України за його боротьбу проти бродівщини та фенікшівщини. У відповідь на це люблянський „Словенец" з 31. грудня м. р. виступив в обороні керівництва Карпатської України, заявляючи, що українці мають право на те, щоб славяни не перешкоджували їм, а навпаки, щоб їм помагали в національно-державному розвитку.

Словінське „Ютро" з 15. XII. 1938 р. приносить репортаж з Варшави про побут польського нунція Кортезія у Львові.

„Словенец" з 16. XII. містить заяву французького міністра Боннета в українській справі.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 31. XII. приносить варшавську телеграму Німецького Інформаційного Бюро про збори ЦК УНДО у Львові, дає поміщує статтю російського емігранта про українську справу, що появилася була у „Насе Ціркхер Цайтунг" (у „Лілі" була вже згадка про неї в Дашка).

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Дайтше Рундschau" з 1. січня містить цікавий репортаж про німців на Волині, в якому подано історичний та етнографічний огляд цієї землі до найновіших часів.

МАДЯРСЬКА ПРЕСА.

Мадярський будапештський часопис „Немзедей" містить на першій сторінці статтю під наголовком „Розв'язка українського питання протягом 6 тижнів?", в якій сказано, що італійський міністр закорд. справ гр. Чаккянтіє польсько-мадьярським відношенням, що в найкоротшому часі можна сподіється дуже новачних подій на Україні. Ужк з тим доходить вістки, що українські відшки навідають небаном Берліна.

Ковдри, матраци, коци

подушки з пір, простирала, пошавки, ручники і обрус продає одинока українська фірма!

М. Проць

Львів, Ринок ч. 14.

Власний виріб!

Фабричні ціни!

Різдвяні рефлексії

ВОЛИНСЬКОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Людський тижневик „Волинь" — це єдиний польський політичний орган. Зрозуміла річ, що при існуванні на Волині хіляхкох політичних течій з ріжним наставленням до української справи — цей тижневик годі вважати за голос усього польського волинського громадянства. Зате „Волинь", що виконує роль офіціозу, повинен би відбавити погляд й політичну лінію міродатних чинників.

Чи справді так воно є та чи існує на Волині якась йсна, проста, однаковим ідейним світом насвітлена політична лінія в українській справі, про це дуже виразно каже різдвяне (52) число „Волині".

В передовій статті п. н. „Вифлеемська зірка", написаній очевидно в передсвятничому настрої, що трохи змигчує людські серця, читаємо: „Цей наріз шанує мене устами, але його серце далеко від Мене" — каже автор словами Христа. — Хвала Божа перетворилася сьогодні мало що не свята... у бездумний, бездушний звичайний обряд".

Кажучи, що нема сьогодні на землі обілляного спокою, а серед людей доброї волі і асупереч науки Христа скрізь гору бере матеріальне перед духовним, що веде до заочинів та абсурдів автор тоном Єремії проголошує: „Переживаємо сьогодні період чергового занепаду." Відвічні ідеали правди, добра та краси, які з божого надихнення є вивітом вільного людського духа і лише в атмосфері волі сяють повним блеском, сьогодні побігли, притмарені часом культот брутальної фізичної перемоги (чудово сказано! — X). Через те проблема погодження волі, що є суттю людської гідності, з розумними формами спілкування людей, проблема, що не може бути розв'язана поза вказівками Христової науки, набрала сьогодні трагічної гостроти, власне тому, що ми в часовому засайленні втратили з очей дороговказ із словами Христа: „А як хочете, щоб вам люди робили, так само й ви їм робіть". (Зовсім слушно! — X).

Кажучи далі про кривдження ближнього, автор запитує: „Близького? А хто це ближній? (Наприклад: українець ближній, чи ні? — X).

*) Серія підписання імені.

„Це запитання — каже далі — таксамо сьогодні актуальне, як було тоді, коли Христос дав на нього відповідь в оповіданні про раненого розбійниками чоловіка, якого обминали навіть духовні, аж заопікувався ним чужинець — самаританин. Бо сьогодні... вже зникло поняття „ближній", заглушене вереском юрби, що дихає ненавистю, прищеплюваною дитячому серцеві ще на шкільній лавці". (І це правда! — X).

Треба віддати авторові повинну справедливості. Це не лише Єреміїні слова — це шматки, відважно вирізані з добре знаної нам дійсності. Все це ми добре бачимо на шляху примування до „розв'язання проблеми визволення народів" — каже автор, до відчинення перед ними шляху повного розвитку вроджених їм талантів і властивостей, сьогодні ще пригнічених. Ця власне проблема станула з черги перед людством на шляху його поступу."

З напруженням чекаєш практичних вказівок автора: що саме треба зробити, щоб бодай на ближньому до нас терені запанував спокій, щоб звилася в людей добра воля, щоб вернулося поняття „ближній" та щоб було усунене все те, що так гостро він осудив. Але автор на цьому обірвав міркування про ближніх.

Всеж під враженням цієї сильної статті, яка каже, що йдемо назад, до первісних часів, зростається питання: чи під ближніми розуміє автор і українців?

Мимохіть шукаємо у „Волині" статті про українців і знаходимо на 3-ій сторінці „Україніка в скороченнях" — уступі із статей в українській справі з ріжних польських часописів.

Щоб прохолодити та зрозуміти, що від прекрасних слів до діла — ціла безодня, вистане прочитати оці власні зауваження „Волині" з приводу знаної статті Ф. Червіського в „Політиці": „Оброблювання Волині на вірець (на модель) Галичини (в ориг.: Малопольські Вєх.) — це знищення на Волині первісній щирій людяності та прив'язання до польської держави..."

Ось як далеко від 3-ої до 1-ої сторінки „Волині", від нагаданих у передовій статті високих істин до практичних міркувань автора „Україніка", а за ним — і релакції й інших.

Ось як далеко до випростування сімдесять сім разів кривої волинської політичної лінії.

Виселили білоруських діячів.

Віснєський білоруський „Шлях Молоді" з 30. грудня повідомляє: 15. грудня дістали приказ виленського воєводи виселитися з прикордонної смуги два виленські білоруські діячі: б. посол до варшавського сейму й заслужений культурний діяч о. Адам Станкевич і старшина б. Білоруського Національного Комітету й культурний діяч інж. Адольф Каймович. Крім того виселено з тої самої смуги о. В. Толочка. Прикордонна смуга об'єднує м. і всю Виленщину.

Згідно з цим приказом о. А. Станкевич покинув 27. XII. Виленю і виїхав до міста Слоніма, куди духовна влада призначила його капеланом при монастирі СС. Непокалянок. Того самого

дня виїхали з Виленя інж. А. Каймович та о. В. Толочка, що покищо затримався в Білостоці. Де буде постійно проживати інж. Каймович — ще не відомо.

На залізничну станцію — пише Ш. М. — відправляли о. Станкевича і також інж. А. Каймовича велика громада виленських білорусів. При прощанні не в одного з присутніх текли сльози й одночасно плали гарячі бажання якнайскорішого їх повороту до Виленя. Виленські виїхали з китицями живих квіток, з біло-червоно-білими стягами, на яких були відновідні написи, вручені їм представниками білоруської селянської молоді."

Правнича сторінка.

Зміна цивільної процедури.

Як ми вже згадували, декрет президента з 21. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 89 поз. 609) змінював карну і цивільну процедуру. Суттєві постанови новелі до карної процедури ми вже обговорили.*) З головними постановами новелі до цивільної процедури слід теж зацікавитись, бо вона вводить деякі засадничі зміни.

II.

ЗМІНЕНА КОМПЕТЕНЦІЯ ГОРОДСЬКИХ СУДІВ.

Згідно з новелою городський суд розглядатиме: 1) маєткові справи, в яких вартість предмету спору не перевищує 2.000 зол.

Дотепер городський суд розглядав маєткові справи до 1.000 зол.; понад 1.000 зол. належали вже до окружних судів); 2) ділові справи, якщо вартість предмету поділу не перевищує 50.000 зол. (до ділових справ належать спадщинні справи, поділ спільного маєтку і т. п.); 3) без огляду на вартість предмету спору: а) справи за нешлюбне батьківство і зв'язані з тим маєткові справи (аліментційні справи у зв'язку з нешлюбними дітьми) та б) справи за порушення в посіданні. Дотепер городський суд розглядав ще всі справи зв'язані з договором найму помешкання. Новела змінила дотеперішню постанову ст. 10 к. п. н. так, що у справах найму компетенція суду залежатиме від вартості предмету спору. Отже якщо нпр. претенсія не буде перевищати 2.000 зол. — таку справу розглядатиме гор. суд; якщо буде перевищати 2.000 зол., розглядатиме вже окр. суд. Отже відтепер у справах найму та аренди компетенція суду залежатиме від вартості предмету спору.

ПРАВО УБОГИХ.

Корисну зміну ввела новела до ст. 112 к. п. н. про призначення права убогих. Дотепер дуже важко було дістати право убогих, бо ст. 112 к. п. н. постановляє, що суд може призначити

*) Гл. „Діло“ ч. 287.

фізичній або і правній особі право убогих, якщо вона покаже своє повне убожество на основі посвідки публічної влади про її родинний і маєтковий стан та доходи. Новела ввела засадничу зміну, бо відтепер призначення права убогих може домагатись фізична особа, яка покаже на основі посвідки адміністративної, самоуправної влади чи опікунчого суду, що не може покрити коштів процесу без шкоди для свого прожитку і своєї родини.

Правна особа, що старається за право убогих, обов'язана вказати, що не має достаточних засобів на кошти процесу.

Вкінці новела постановляє, що суд може призначити право убогих частинно. Засади частинного призначення права убогих означають шойно розпорядок міністра справедливості. Як відомо, право убогих має уможливити бідній стороні доходити або боронити свої права.

КАСАЦІЯ.

Вкінці засадничу зміну вводить новела до ст. 425 к. п. н., що обіймає постанови коли можна внести касацію. Отже відтепер можна буде вносити касацію в маєткових справах шойно тоді, коли вартість предмету „заскарги“ перевищує 1.500 зол. а в судах праці 500 зол. Дотепер касацію можна було вносити в маєткових справах, якщо вартість предмету „заскарги“ перевищує 500 зол., а в судах праці вже від 300 зол.

Новела ввела ці обмеження тому, щоб відтягнути Найвищий Суд, що просто засищений цивільними справами. До кінця червня 1938 р. число неполаданих справ у Найвищій Суді дійшло до 10.416 справ. Однак шойно життя виявить, що цю постанову треба буде доконче змінити. Життя виявить, що краще було збільшити число судів Найвищого Суду, щоб його відтягнути, ніж замикати доступ біднішим сторонам, яких претенсії не перевищують 1.500 зол. Закриття доступу до Найвищого Суду саме таким бідним сторонам збільшить в них лише почуття кривди.

М-р М. Х.

Крем
«Наліна»
В. ПАЗЬДЕРСЬКОГО
усуває різкально
Посніжки

Крем «Наліна» № 2
(білосніжний)
плекає цюру,
хоропить перед
зморщюваннями
і їх усуває.

Законопроект про парцеляцію задовжених маєтків.

Незадовго сойм розглядатиме законопроект про парцеляцію задовжених земельних нерухомостей, що його підготував уряд. Згідно з цим законопроектом парцеляції підпадати-муть земельні маєтки, що задовжені на 100%. Такі задовжені нерухомості може передати роземний уряд державному Рільному Банкові на внесок... воєводи. Гроші за розпарцельовані маєтки складатимуть до судового депозиту до розділу між вірителів. Положення цих обставин буде куди гірше ніж підчас продажі нерухомості на ліценції, бо готівкою дістануть вірителі ледви частину своєї належності (найбільше 30%), а решту облігаціями 3% державної земельної ренти. Законопроект передбачує трилітній речивець до закінчення парцеляції. Якщо до трьох років задовжені нерухомості не будуть розпарцельовані, їх може купити оборотний фонд рільної реформи або можна пролати на ліценції.

Вкінці згаданий законопроект передбачує парцеляцію менше задовжених маєтків, але вже без примусу. Таку парцеляцію переводитиме державний Рільний Банк на внесок власника парцеляції.

Новий законопроект прискішить лише швидшу кольтонізацію на наших землях.

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне печиво
та гігієнічне

тільки з української пенарії „АС“

Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Законопроект про суди суспільних обезпечень.

Дотеперішня процедура у справах суспільних обезпечень виявляє безліч недомогань. Як відомо, спори обезпечення зі суспільними обезпеченнями поладнують в першій інстанції ріжні обезпеченеві установи. Від їх рішень недоволені обезпечені можуть внести відклик до роземного суду, що як апеляційна установа вирішує остаточно спори обезпечених зі суспільними обезпеченнями. Тому кодифікація пропедуральних постанов в обезпеченевих справах була необхідна. У зв'язку з тим міністерство суспільної опіки опрацювало проект закону про суди суспільних обезпечень, що поладнуватимуть всі справи з ділянки суспільних обезпечень. Одночасно законопроект подає подрібні пропедуральні постанови, аналогічні до постанов цивільної процедури. Вкінці створення судів суспільних обезпечень може нарешті довести до того, що обезпечені зможуть дійсно домагатись від суспільних обезпечень, щоб виконували совісно всі свої зобов'язання супроти обезпечених: фізичних та умових робітників.

НА СВЯТА всі купують 3095 2—3
ПОРЦЕЛЯНУ, ШКЛО
К-ИШТАЛИ
ЕЛЕКТРИЧНІ ЛАМПИ
по небувало низьких цінах тільки у фірмі
Т. Й. АВІН
Львів, ПАСАЖ МІКОЛАША

Легалізація мірничого приладдя.

Окружні уряди мір і ваг пригадують, що купці обов'язані з цього річним Новим Роком легалізувати своє мірниче приладдя. Цього року уряди мір і ваг провірюватимуть та наново остемпльовуватимуть всі ваги, що їх востаннє остемпльовували в 1936 р.

За незголюшення мірничого приладдя до легалізації грозить гривня і кара арешту.

ФАБРИЧНІ ЦІНИ

кредас найдешевше КОВДРИ, МАТРАЦИ, подушки з пір, простирала, готові пошени
ручники, обруси, полотенна, шифони, КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ

Антін Петрушевський

Львів, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33.

Цінники на бажання дарю.

Полекші з чужими грішми у прикордоннім поясі.

Девізова комісія дозволила аж до відклику розпорядком з 22. листопада 1938 р. (Урядовий Денник Міністерства Скарбу ч. 32 поз. 763): 1) приймати у прикордоннім поясі і на двірцях залізничних шляхів чужі гроші найбільше до висоти і рівновартості 50 зол. від осіб, які прибувають за кордону за продажі ім товари, чинитьби і послуги; 2) видавати у прикордоннім поясі решту з заплати в тій самій валюті, якою плачено за товари, послугу і чинитьби або її рівновартість (польською валютою).

Чужі гроші приймати в рівновартості понад 50 зол. можна лише за індивідуальним дозволом девізової комісії на внесок зацікавленої

особи, що його підтримає місцева адміністративна або самоуправна влада відповідною посвідкою, в якій ствердить, що такий дозвіл потрібно видати з огляду на заробіткові умовини петента або з огляду на місцеві умовини. Такий дозвіл дає девізова комісія під такими умовинами: 1) чужі гроші треба відпровадити найдалі до 10-ох днів девізовому банкові або девізовому агенту. Заборонено відпроваджувати (випинювати на золоті) закордонні платничі засоби іншим установам і особам; 2) ті, які приймають чужі гроші, обов'язані зберігати докази відпродажі чужої валюти до девізової контролі.

—0—

Чи Суспільна Обезпечальня буде платити відшкодування — чи ні?

Перед окружним судом у Вильні почався жвавий процес проти Суспільної Обезпечальні, від якої домагається Бронислава та Ян Абулевичі відшкодування в сумі 36.000 зол. Суспільна Обезпечальня лікувала позовницю Абулевичеву, яка була обезпечена. Підчас лікування наслідували її проміння Рентгена, але так нездарно — як запевня позов — що позовниця залинилась калікою і нездібною до праці на ціле життя.

Заступник Суспільної Обезпечальні Бронислав Олехнович заявив, що ціла справа за відшкодування неактуальна, бо Найвищий Суд у своєму присуді, що його ми недавно подали в перекладі, станув на становищі, що Суспільна Обезпечальня не відповідає за провини своїх лікарів.

Суд відложив розправу, щоб долучити до актів кореспонденцію, що її вела Суспільна Обезпечальня з міністерством суспільної опіки.

Присилайте передплату!

Сторінка без політики.

Танок царя під час найбільшої катастрофи світа.

Останній цар Росії, Микола II, вступив на престол у 1894 р., проте його коронація відбулася в Москві шойно два роки пізніше, 13. травня 1896 р. по старому календарі.

Найближче дорадники намовляли царя вибрати інший речиниць для такого величавого свята, бо тринадцятка могла би виявитися для нього нещаслива, однак цар сміявся з цього заборону.

— Шож — казав Микола, хай і тринадцятка, але зате висторок, а він, кажуть, щасливий день у тижні. Отже одного дня щастя й нещастя; значить: на двоє баба ворожила.

Як згадуємо, то та тринадцятка була для царя справді дуже нещаслива, бо його панування перервалося у 1918 р. вистрілом більшовицьких мазерів. Лиха ворожба сповнилася доволі скоро, бо того самого дня. День коронації царя Миколи II був не тільки днем величавої паради, але і днем величавої катастрофи, під час якої втрачено життя кілька тисяч осіб.

У великому, старому московському соборі горіло кілька тисяч свічок, а їх дрижачому блиску мерехтіли золотом та каменями висаджувані бані та творили для багатотисячної юрби небуденне видовище. На тому таї мінусе дорогий одяг вибагливих жінок та однострої ріжних послів і дипломатів. На окремо, вибитому багряним оксамитом підвищенні стояли два золочені престоли. Усе те творило прегарну симфонію світла, кольорів і багатства, яким могла похвалитись тільки стара, зарозуміла передвоєнна Росія.

Новий цар бажав у тому дні виявити свої почуття до простолюду й тому вирішив, що не лиш багаті й визначні люди можуть забавлятися того дня, але танці й забави повинні бути доступні для всіх без винятку. Отже улажено забаву на велику міру. Падучи саідом Бориса Годунова, цар Микола забажав роздати подарунки селянам, яких стигали на забаву з найдавших частин держави.

Веселе містечко.

На великому Ходинському Полі уладили щось у роді Любаньки. Цар і цариця мали там роздавати дарунки, що склалися з одного фунта білого хліба, барвистої хустки на голову, пів фунта ковбаси, лакоминки та чаші з царськими ініціалами. Тоді прилажено 40 тисяч таких пачок, бо організатори надіялися великого збіговнища селян.

Однак в дійсності зіхалося багато більше селянства. Вже на тиждень перед коронацією з усіх усюдів царської Росії, днем і ніччю приїждили до Москви окремі поїзди навантажені циками, які хотіли побачити незвичайне видовище. Селяни відбували далеку подорож, стоячи по кільканаять годин на ступнях поїзду. Неж була некабуть нагода побачити зблизька „батьошку-царя“ та ще й дістати від нього дарунків.

День перед коронацією міністр царського двора дістав вістку, що наплив селян щораз більшає та що слід негайно змобілізувати всі засоби обережності, щоб не допустити до катастрофи. Міністр звернувся негайно до влади, домагаючись, щоб визначити окремі військові відділи. Однак військо не погодилося на те, взявши свою участь у характері сторожів — об-

равою царя. Хай, — мовляв, — наряд бавиться без перепони! На другий день, 13. травня 1896 р., в год. 10. ранком мали отворити „веселе містечко“, від якого юрбу відділював глибокий на 50 м. рів. Кожний, хто переходив містком на „площу забав“, мав дістати дарунок. Та як вдержати владі непроглядну юрбу, що не слухає ніяких приказів, ні вказівок? Хто був би ждав терпеливо на свою чергу, щоб відтак може виставитися на кпини сусідів, якби так через спізнєння не дістати дарунку? Адже заздалегідь говорили, що не стане для всіх дарунків.

Люди не спали цілу ніч, коли-ж стало світити, юрба стояла над глибоким ровом: П ледви стримувала горстка поліцаїв, які хоч і робили все, що могли, проте не могли вдержати стихії мас. Перші ряди наближались до греблі. Не помітили ніякі прикази ні погрози. Очевидно вина того всього, що трапилося спала на плечі російської влади, яка ніколи не зміла виявити відповідної проворности, як обходитися з юрбою.

Ранком розійшлася вістка, що не стане для всіх чарок. Ніхто не знав, хто перший пустив серед маси таку жакливу у свої наслідках вістку. За нецілу хвилину юрба перервала посторонки, які загороджували доступ до „площі забав“, столочила поліцаїв і, нічим уже нестримувана, рванула вперед. Хто мав щастя, той дістався на площу, інші попадали до глибокого рову, вбиваючись на місці. Та на тому не кінець, бо властива катастрофа скоїлася шойно на площі забав. Усі, які перейшли через рів, кинулися вперед, домагаючись видачі дарунків. Організатори нещасної імпрези знову стрілили нову дурницю, бо кинули між маси кілька пачок. У задніх рядах скинувся переполох, бо безліч розшалених селян побоювалося, що для них не стане дарунків. Почалося немислосерне топтання потих, що попадали. Старці, жінки й діти падали на землю і їх притолочували великі селянські чоботища. Зойки ранених мішалися з вигуками розлючених мужиків, яких ніщо не здержувало від здобуття царської чаші і пів фунта ковбаси з колачем. Все те тривало всього п'ятнадцять хвилин, однак й того було доволі, щоб на смерть затоптати — на основі офіційного обчислення — 1.138 осіб, у дійсності число нещасних жертв було більше, як три тисячі осіб! Шойно у трагічному менті статнували козаків, які прогнали найпакіями царських гостей.

Важко уявити собі більш трагічний контраст: з одного боку шумні паради, коронація, з другого одна з найбільших катастроф світа. Найбільш цікаве закінчення цієї несамолюбної події. Того самого дня вечером мав відбутися величавий бал, що його улаштував французький посол у Москві з нагоди коронації. Не зважаючи на вражіння, яке викликала несамолюбна катастрофа, не вдалося відложити балу. Навіть Микола II був на тому балі з дружиною.

— Шож — говорив цар — володар мусить бути теж добрим актором, який виступає в комедії навіть тоді, коли серце крається з болу.

У той час, коли з Ходинського Поля збирали столочені трупи, недалеко, у рясо освічених селях достойні гості безжурно гуляли.

Осьтак виглядала коронація останнього царя Росії. У крові почалося і у крові скінчилося.

ВЕСЕЛЕ.

ПІДСЛУХАНЕ.

— Куди так спішишся.
— До дому.
— Так скоро?
— Раз у життю хотів би я перевести вечір із жінкою.

— Ов, а це що сталося, що ти такий доматор?

— Бачиш, мій дорогий, моя жінка перестудилася і ледви говорить!

— Волю мати тиф, як бути міліонером.
— Чому?
— Бо міліонери вмирають всі, а на тиф вмирає тільки 65 при. хорих.

З АМЕРИКИ.

Одного американського опришка перел замкненням до в'язниці сфотографовано в шістьох позах.

Коли тому опришкві удалося втекти з в'язниці, зараз розіслано його світліни до всіх поліційних станиць в цілм краю.

По кількох днях до головної команди найштов телефонограм з одної станиці:

— Пять: бандитів вже зловлено. Ми за на сліді шестого. Арештуємо його за кілька годин.

ЙОГО КРОВ.

Пана графа акусила блоха. Пан граф вмирається на лави тої блохи. Вкінці пошастав йому зловити блоху. Бере її зручно кімнатні пальців і кидає її через вікно.

— Чому її не вбеш? — питає графиня.
— Виключене! — відповідає граф з тією сто — а її жилах павзе моя кров!

ПОПУЛЯРНІСТЬ.

Вояд американського війська в часі світової війни, генерал Першинг зізнався величезною популярністю у Злучених Державах. Він собі якось вирвати два зуби, й на другий день довідався, що спиритний дентист продає два зуби, беручи за них по 100 доларів. Обурений генерал зараз поручив своєму ад'ютантові купити свої зуби.

Вже по двох днях ад'ютант приніс йому 171 зубів.

ВОНА ЗНАЄТЬСЯ.

Молода оперетка дівка виїхала заміж за графа ді Савота. На базю хтось запитав:

— Чи пані знають „Графиню Маріу“?
— Ажж певно — відповідає дівка — графині, всі знаємоси!

ЯК ТО ВІН РОБИТЬ.

Один з учнів славного різьбара запитав його одного разу:

— Учительку, я який спосіб творить ти стиснені твори?

— О, то шаким просте! — беру шпатель м'яку і відрубую від неї все, що непотрібне.

ВИБАГЛИВІ

БАЛЕВІ СУКНІ

Поручає
ФІРМА

VOGUE

передше Брати Штавер

Б В І В, пл. Марійська 6 — 7

Чи люди щораз вищі?

В останніх часах наука займається шкє справою дуже пильно. Поміри, обчислення й догадки, що їх переповняли останніми часами в Німеччині промовляють за тим, що вага й ріст людини, виявляють, тепер змискові тенденції. Статистичні дані з 1894—1897 рр. вказували тілком 1,6 при новобранців, що переступали ростом 180 см, та 41,8 при. нижче 165 см. Зате річник з 1913 р. вказує 5,82 при. новобранців вище 180 см, а тілком 24,16 при. нижче 165 см, свідомість новобранців вище 170 см, пізнілася з 25 при. на 46,9 при. Стас-

джено теж при помірах з літ 1935 і 36, що двацятьрічні хлопці пересічно вищі від двадцятилітніх. Ці числа доказують, що людина не перестає рости у 20. році життя, як це думали давніше. Поміри і досліди, які безперечно в найближчій майбутності будуть переводити дуже точно, дадуть змогу ствердити, чи та зашика росту є випадковим проявом, чи постійною тенденцією, оправданною якимсь процесом, що відбувається в організмі людини. Можна зогатуватися, що той дозатий прояв заважаємо розиниктві й поширенню всякого роду спортів.

Вістки з Карпатської України.

ЛІСОВІ БАГАТСТВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає Карпатоукраїнська Пресова Служба, в Карпатській Україні держава має 336.617 га лісу, приватні власники 185.324 га, церковні громади 2.188 га, політ. громади 17.373 га лісу.

Переважають ліси з листковими деревами, 60 є їх 67,7%; шпилькових лісів є 23,3%, а 10% припадає на мішані ліси. Ліси переважно старі, 29,7% дерев є старші, ніж 100 років.

З листкових дерев переважає бук, на який є тепер на деревному ринку добрий попит.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ЗДОРОВ'Я В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

До віденського рішення були в Карпатській Україні чотири лічниці: державна в Мукачеві з філією в Солотвинських Копальнях, дві краєві: в Берегові та Севлюші і міська в Ужгороді. Крім того була ще породова каїніка при державній школі для вишколу повитух в Ужгороді.

У висліді віденського рішення відпала міська лічниця в Ужгороді. Державну лічницю з Мукачєва перенесено до Берегвару коло Чинадієва, краєву лічницю з Берегова до Кривої коло Хусту. Без зміни залишилися лічниці в Севлюші та Солотвинських Копальнях. Крім того отворено менші лічниці у Вел. Березному, Сваляві, Воловому та Ясіні.

В найкоротшому часі отворять санаторію для грудних недуг у Ставному, а весною приступать до вибудування заведення для умово хорих. У квітні отворять, мабуть у Перечині, школу для повитух.

РОЗБУДОВА ХУСТУ.

В Хусті докінчують будову 5-ох деревляних будинків для міністерства внутрішніх справ, яке дотепер було приміщене в будинку гімназії. Це уможливить правильне навчання в гімназії.

МІСТА ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ.

В Ужгороді та Мукачеві зростає невдоволення населення. Оба ті міста, відтаті від краю, втратили зв'язок зі сільським населенням, яке постачало до міст землепродукти, а одночасно робили закупки в міських крамницях. Це все відпало, тому в Мукачеві та в Ужгороді відчувають недостачу сільських продуктів, ціни їх значно піднялися; з другого боку купці нарікають, що нема кому продавати.

Щоб підбадьорити трохи населення цих ізольованих міст, поширює тепер мадярська пропаганда вістку, що границі коло Ужгороду та Мукачєва пересунуть 10 кілометрів на північ і що таким способом ці міста дістануть підміські села. Вістка та вповні неправдива та збільшить лиш розчарування ужгородських і мукачєвських купців.

ЧУЖІ ЖУРНАЛІСТИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Загранична преса не перестає цікавитися Карпатською Україною. Доказують це часті відвідини представників великих щоденників. В останніх днях навідав Хуст редактор „Нюз Кроїка" з Нью Йорку, д-р Філіп Панет, пред-

ставники „Юнейтід Ньюспейпер Сервіс" з Нью Йорку та Пер Демартр, редактор париського „Матену".

АГОНІЯ ЗАКАРПАТСЬКОГО МОСКВОФІЛЬСТВА.

Деякі закарпатські українці, зведені агітацією, вступили на шлях фальшивого москвофільства, переконані, що працюють для добра народу. Зрада москвофілів отворила їм очі і вони побачили, що їхнє місце лиш у рядах українського народу. Карпатоукраїнська преса містить щоденно заяви-сповіді тих „блудних синів". З видніших згадаємо тут молодого талановитого поета Андрія Патруся та провідника молоді д-ра Павла Теняка.

ДЕЛЕГАТИ РУМУНСЬКОЇ МЕНШИНИ У ПРЕМ'ЄРА.

Прем'єр о. д-р Волошин прийняв делегацію румунської національної меншини, złożену з о. декана Грігора Мойша з Білої Церкви, о. Юона Маріну з Солотвини, о. Василя Хузу з Нижньої Апші, о. Лаврентія Маріну та о. Юона Місалия з Середньої Апші, які в імені цілого румунського населення висловили лояльність і вірність урядові Карпатської України та побажали прем'єрові і цілій владі багато успіхів у новому році.

З нагоди Свят поручає по знижених цінах жіночі і мужеські одяги ШАПІРА

ВУЛ. ЛІНАКІВСЬКА 3

ПОСПІШНІ ПОЇЗДИ НА ЛІНІІ ЯСІНЯ—ХУСТ—ПРАГА.

Від 9. ц. м. наладнають залізничу сполуку на лінії Ясіня—Хуст—Севлюш—Прага. Виїзд з Хусту в год. 14,36, приїзд до Праги в год. 7,50 другого дня; виїзд з Праги в год. 21,03, приїзд до Хусту в год. 14,27.

ЗАМІСТЬ СВЯТОЧНИХ ДОДАТКІВ — ДОПОМОГА ДЛЯ БІДНИХ.

Карпатоукраїнський уряд постановив не виплатити урядовцям новорічних ремунерацій, а призначити на ці гроші зужити на допомогу бідним. Військові самоходи розвозять муку для бідних селян.

НОВА ШКОЛА.

Керманич міністерства освіти д-р Штефан відкрив нову горожанську (виділову) школу в Липці біля Хусту.

НАПАД ТЕРОРИСТІВ НА СІЛЬСКУ ХАТУ.

Мадярські терористи перейшли кордон та кинули гранати на одну сільську хату та втікли перед граничною сторожею.

ЧЕХИ ВЧАТЬСЯ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Як подають „Народні Лісти", чесько-українські товариства улазжують курси української мови. З огляду на невисокі оплати треба сподіватися, що на ці курси впишеться чимало учасників.

Арештування британського віцеконсуля в Сан Севастіані

Зі Сан Севастіану наспіла вістка, що нац. влада арештувала там місцевого британського віцеконсуля та його жінку.

НА ВСІХ ВІДТИНКАХ КАТАЛЬОНСЬКОГО ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ІДУТЬ ВПЕРЕД.

Комунікат національного командування стверджує, що на всіх відтинках катальонського фронту національні війська постійно йдуть вперед. На півночі вони взяли вершок

Кап, на півдні пішли 5 км. вперед та заняли Хункозу, Торре дель Еспаньоль, Льома Альта, Валь де Лебрера, Рубіо дель Медіо і дель Арріва.

2.600 червоних попало в полон нац. військ, що захопили чимало зброї та муніції.

Червоне командування стверджує, що на відтинках Гранаделая, Альвахес і Фальсет нац. війська заняли кілька горбків, але на інших відтинках їхні наступи не пощастили.

Політична амнестія в Румунії.

Як подає агенція Радор, король Карло проголосив з нагоди Нового Року амнестію для в'язнів, засуджених за те, що мали у себе нелегальні публікації. Амнестія не торкається тих, що коопортували ці публікації.

ПАРТІЙНІ ОДНОСТРОІ.

Проурядова румунська „партія національного відродження" ввела римське поздоров-

лення (піднесенням правої руки), яке обов'язує вже і на королівському дворі.

Для членів партії введено однострої: сині з червоною випусткою; в них виступили перший раз міністри.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

В другі роковини смерті

бл. п. Др. Степана Федака

відправиться Заупокійне Богослуження в храмі св. Юра дня 6. січня 1939 р. в год. 8-й рано, на яке запрошує Родина.

МЕКСИКАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ОБЕДНУЄТЬСЯ ДЛЯ БОРІТБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

Три союзи мексиканського робітництва: „Конфедерасіон хенераль де травахорес", „Конфедерасіон рехіональ де травахорес де Мехіко" „Ла каза дель пубельо" ведуть переговори у справі об'єднання для спільної боротьби проти комуністичної „Конфедерасіон де травахорес де Мехіко"; яка тиранізує інші.

3 нових видань.

Ілько Борщак: КАРПАТСЬКА УКРАЇНА У МІЖНАРОДНІЙ ГРІ. Нака. Вид. „Наше Слово". Львів 1938. Стор. 62, форм. 8°.

Після публікації інж. Е. Храпанового (Карпатська Україна в числах), що вийшла відбиткою з „Діла" заходом вид. „Нового Села" та після історичного нарису Карпатської України пера д-ра В. Пачовського, що появився п. н. „Срібна Земля" заходом видавничої кооперативи „Дружина", маємо перед собою нову працю про українське Закарпаття, якої автором є відомий наш історик Ілько Борщак. Три публікації присвячені Закарпаттю, що появились у Львові в такому короткому часі, це найкращий доказ величезного зацікавлення закарпатськими проблемами серед нашого загалу.

Як інші праці Борщака, так і його „Карпатська Україна у міжнародній грі" визначається прозорим викладом і вносить неодноразово в дотеперішню літературу про Закарпаття. Бо Борщак опер свою студию виключно на певних, джерельних матеріалах та документах, зокрема на документах із протоколів Мирової Конференції, які він використав тут уперше. Це очевидно сильно підносить вартість його праці, яка стала таким чином поважним вкладом у літературу предмету.

Цікаво буде може відмітити, що подібно, як у наших днях, і в 1919 р., коли також рішалася доля Закарпаття, висували проти його самостійності й незалежності такі самі аргументи: географічну кволість країни і політичну нездібність населення. Це підносила комісія американських експертів при Мировій Конференції, якою проводив полк. Гавс, приятель Вільсона, це заявив 8. травня 1919 р. на раді міністрів закордонних справ у Парижі міністр закорд. справ Англії Бальфур („Мені сказали, що є більше, ніж 400.000 русинів, але їх не можна вважати здібними до утворення цілком незалежної держави"). Що тоді прилучено Закарпаття до Чехословаччини як автономну одиницю, а не залишено його й надалі під мадярським пануванням, у цьому найбільша заслуга д-ра Е. Бенеша, який уживав усіх можливих заходів та всього свого красномовства, щоб тільки переконати провідних мужів Антанти, що так буде найкраще для самих русинів і для Чехословаччини, яка дістане таким робом спільний кордон з Румунією.

Очевидно, автор майже паралельно з тим обговорює і заходи української делегації на Мирову Конференцію в справі прилучення Закарпаття до української республіки, чи пак протести тієї делегації проти прилучування української території колишнього угорського королівства до чехословацької держави. В тодішніх обставинах (травень 1919) всі такі ноти-протести не могли мати, розуміється, ніякого успіху.

Все те й багато іншого цікавого матеріалу знайде читач у цій новій праці нашого заслуженого дослідника. Дещо, як напр. вислів Масарика про те, що Закарпаття буде в ЧСР „депозитом" до слушного часу, залишається й надалі справою нев'ясненою. Автор думає, що справа з „депозитом" Закарпаття є лише одною з численних легенд, які повстали довкола Мирової Конференції.

При джерелах і матеріалах, що їх автор використав та у відповідних місцях цитує, варто було, думаю, згадати і дуже цінну працю Ортоскопа п. н. „Визвольні змагання закарпатських українців" (Відень 1924), в якій обговорено на основі документів усі заходи закарпатського населення, що їм воно робило в справі

свого визволення в рр. 1918—1919. Про цей період Закарпаття у автора згадано тільки одним реченням (стор. 19—20), а цей іде про який воли до вічного життя самого зацікавленого населення.

Виданням зробило добре, що додало до праці Боршаків матеріали й документи, які торкаються історії Закарпаття за останні місяці (від переселення до кінця листопада 1938). Ці документи: ухвали Української Національної Ради, її універсали, віденський арбітраж, конституції Карпатської України і т. д. — причисляються ще більше до оцінки та актуалізації нової праці Боршаків. Жаль лише, що видавці не припильнували користі, через що маємо в книжці кілька прикрах помилок. Так нпр. на стор. 22, читаємо: „З другого боку, пізніше, Бенеш у 1934 р. твердив у „Промові про підкарпатську проблему і його відношення до чехословацької республіки“, що...“ Очевидно має бути: і в відношення до чехословацької республіки. На ст. 25 подано, що Антін Бескид (1855—1933) — це майбутній перший губернатор Підкарпатської Русі. Як відомо, першим губернатором П. Р. був Жаткович; Бескид був другим з черги губернатором. На стор. 26 зложено помилково, що франц. дипломат Жіль Камбон голосував у „польській комісії“; має бути: головував. На стор. 30 зложено, що українська територія... повинна, згідно з рішенням Мирової Конференції, відійти до чехословацької держави; тут слово „повинна“ вжито зовсім фальшиво, і треба розуміти: „має відійти“. Таких менших чи більших непорозумінь у тексті є, на жаль, значно більше.

Та не зважаючи на ці недоліки, нова книжка Боршаків безперечно дуже цінна і заслуговує на найбільше поширення серед нашого народу.

Ів. Німчук.

Митрополит Шелтицький кардиналом?

Нинішній „Експрес Вечорні“ подає в телеграмі з Варшави вістку, що між кандидатами до кардинальського капелюха з Польщі згадують о. митрополита Шелтицького.

ОЗН І УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

В боротьбі впливання ОЗН-у у Варшаві утворили український реферат. Крім того окремі організації молоді, прайм та інші скликають між-організаційну комісію для вивчення ідеологічної заяви в українській справі.

ЗБРОЄННЯ У ШВЕЦІ.

СТОКГОЛЬМ. За повідомленням „Стокгольм Тіднінген“ міністр оборони зажадав від парламенту, що збирається за тиждень, нових кредитів у висоті коло 100 мільонів корон на будову двох панцерників.

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ БРИТ. АМБАСАДОРА В РИМІ.

ЛОНДОН. На становищі британського амбасадора в Римі зайде зміна. Дотеперішній амбасадор лорд Перт йде у відставку. Його місце займе сер Персі, теперішній британський амбасадор в Анкарі.

ПЕРЕД ПОІЗДКОЮ ГЕРІНГА ДО РИМУ.

У пресі появилася вістка, що по гостині в Римі прем'єра Чемберлена й лорда Галіфакса, приїде до Риму маршал Герман Герінг. Значиний цієї гостини збільшує те, що вона відбудеться зараз по від'їзді Чемберлена й Галіфакса до Англії. Герінг приїде до Риму мабуть ще при кінці цього місяця. В Римі переведе він розмови у першу чергу з Муссолінієм, Чіано та маршалом Бальбо.

НАСЛІДКИ АМЕРИКАНСЬКОГО СІЛЬВЕСТРА.

НЮ-Йорк. За останні 2 дні новорічних свят у З'єднаних Державах згинуло насильною смертю 250 осіб, в тому числі 150 насильством перелітків. У Нью-Йорку поновилися самогубства 25 осіб.

НОВИНКИ.

Сьогодні

Ст. ст. 22. грудня 1938.

Віч. Анастасії.

Лат. Тита, Ізабелі.

Сонце: схід — 7.23, захід — 15.35.

Місяць: схід — 15.04, захід — 6.09.

Завтра: 5. січня. Четвер.

Ст. ст. 23. грудня 1938. 10 мучеників на Крит.

Лат. Емілії, Телесфора.

Сонце: схід — 7.22, захід — 15.36.

Місяць: схід — 16.15, захід — 7.07.

Почина місяця в год. 20.30.

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадиць Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 7—20

— Для вигоди наших Велимишановних клієнтів продаємо у всіх своїх м'ясарських крамницях у середу і четвер святочну рибу. — Центрсоюз. 1—2

— Пригадуємо, що святочні закупи мук та інші споживчі товари найкраще поладите в знавній українській фірмі „Промисловий Малин“, Львів, Площа Унії Берестейської 4. 3089 1—2

— На Свята Різдва Христового найкращий дарунок, це фотографічний апарат з єдиної української фотографічної фірми Екомп. Львів, вул. Сикстуска 29, тел. 203-30 1639

— Господини! Вдатне печиво на свята — це Ваша гордість. Тому уживайте тільки випробуваної якості порошку до печива вапнін, цукру та олійків і ароматів укр. виробні „Ароза“ у Львові. 2997

— Наша Служба Бога в радіо. В суботу 7. січня, в перший день Різдвяних Свят, трансмітує львівське радіо архиєрейську Службу Богу і проповідь Високопреосв. Митрополита з Успенської Церкви. Початок: год. 9.40.

— Різдвяні гр.-кат. богослуження в Познані. У. С. Г. в Познані повідомляє, що в суботу 7. І, в перший день свят, буде відправлене в костелі оо. Францішканів в год. 6-й рано Повечеріє Велике з Литією („З нами Бог“) і потім торжественна співана Сл. Божа. Другого дня Свят, у неділю 8. І, богослуження в год. 10-й, на св. Стефана 9. І. Сл. Божа в год. 7-й рано.

— В домі Молодої Громади відбудеться в четвер в год. 7. вечір реферат інж. Білинського Романа п. н. „Наші завдання в світі суспільної енергетики“. Вступ для членів і запроваджених гостей.

— Відчит проф. В. Морачевського „Шарль Пері, людина і творчість“ улаштує львівський Союз Плястиків 5-го ч. м. в год. 7. веч. у льокалі Товариства при па. Марійській. Гостям раді.

— „На дово польської національності“ — пише „Вечір Варшавський“ з 1. ч. м. (ч. І) — перейшло в селі Нетреба, пов. Сарни коло 100 осіб, адебільша з прізвищами Шеремети. Крім того перед кількома днями перейшло на римокатолицький обряд 47 осіб у сусідній селі Окопи, теж майже самі Шеремети.

— Львівський куратор переходить до міністерства освіти? „Слово Народове“ з 3. ч. м. повідомляє, що львівський куратор д-р Купчинський перейде в найближчому часі до міністерства освіти на становище директора департаменту. На його місце приїде з міністерства освіти директор департаменту Поляк або стане вісестіністром освіти на місце проф. Александровича.

— Дальші зміни в окружнім суді у Львові. З днем 1. січня ч. р. пішов у стан спочинку суддя окружного суду Бочар, який брав часто участь у політичних процесах як член трибуналу. Суддя Бочар був головою львівського „козацького легіоністів“. „Слово Народове“ з 3. ч. м. повідомляє, що суддя Бочар обійме один із нотаріатів. Від 1. січня ч. р. одиницею судді окружного суду, які вели розправи при вул. Пекарській, будуть урядувати при вул. Баторія. На їх місце при вул. Пекарській буде відбудуватись мала апеляція, себто апеляція від присудів городських судів і відклики від кар. адміністраційної влади.

— З „туди за працюю“ крав самоходи. На перехресті вулиць Вроней і Хлопаней у Варшаві відомий злодій крав таксіку Г. Піковському, який пішов на обід. Тому пошкодований сінчим швидше до другого самоходу і почав розшукати за своєю таксікою. Шойно при вул. Сен-Як догледів свою таксіку з пасажиром і невдоволений шофером. Злодій намагався за всяку ціну втекти, але тому не вдалося на лаві пошару і по-

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 3. січня 1889.

МИР ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ НА ДОВШЕ ЯК НА РІК.

Брюссель, 3. січня. Бельгійський король заявив у новорічній промові, що мир забезпечений на довше, ніж на один рік.

ПЕРШЕ ВІЧЕ АВСТРИЙСЬКИХ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІВ.

„В Гайнфельді в Долішній Австрії відбулося 30-го грудня перше віче австрійських соціал-демократів, в якому взяло участь 80 делегатів і 40 гостей з 19-ти міст з усіх країв Долішньої. На цьому вічу ухвалено насамперед засаду соціально-демократичної робітничої партії в Австрії, на підставі якої мають погодитися всі соціал-демократи і змагати спільно до одної мети, уживаючи до боротьби лиш таких засобів, що зєднали би соціал-демократів пошану в цілому народі“.

ТЕМПЕРАТУРА У ЛЬВОВІ.

в добі від 12-ої години вполудне 1-го січня до 12-ої години вполудне 2-го січня була найнижча — 20.5 ступнів Цельзія (2-го січня над раном) і найвища — 13 ступнів Цельзія.

бив самохід. На поліції зловлений шофер заявив, що вже від довшого часу є без праці і тому з „туди за працюю“ позичив собі на хвилину самохід, щоб переїхатись вулицями.

— Вибір трьох кандидатів на вірменського архієпископа відбувся в понеділок 2. ч. м. у вірменській катедрі на з'їзді вірменського духовенства з цілої архиєпископії. На з'їзді прибули теж делегати греко-католицької Митрополічної Капітули: Преосв. Кир Никита і кр. о. проф. д-р Лаба. По жалібнім богослуженні за душу бл. п. архієп. Теодоровича і торжественним богослуженні до св. Духа замкнуто брами катедрі, в якій залишилися лише священники обох східних обрядів. З черги вікарій вірменської капітули кс. Д. Каєтанович виголося відповідну промову і провів присягу, що вибір трьох кандидатів присутні зберуть у тайні. До скрутаційної комісії, що обчислювала голоси, входили оба делегати греко-кат. Митрополічної Капітули: Преосв. Кир Никита і кр. о. проф. д-р Лаба. Вибори скінчилися коло 2-ої год. пополудні. Прізвища трьох кандидатів на вірменського архієпископа аж доки св. Отця не призначить одного з них архієпископом. Рішення в цій справі сподіються до двох місяців.

— Великі поклади залізної руди викрили на місцевості Галарта недалеко Білльбао. Міністерство промислу і торгівлі пригадується на спосіб добування руди, щоб місцевко залишилось на поверхні ненарушене і щоб мешканці не понесли втрат.

— Музей „Бойківщина“ в Самборі має від 1. січня до 31. грудня 1938 р. 21 виставочних виставок: до 31.01 виставка В. Подольського „Відомі провіди“; у відділі археології: 9. епиграфія з 1. січня до 1. лютого 1. монети 2. відомі 3. старе зброю 4. зброю 5. зброю 6. зброю 7. зброю 8. зброю 9. зброю 10. зброю 11. зброю 12. зброю 13. зброю 14. зброю 15. зброю 16. зброю 17. зброю 18. зброю 19. зброю 20. зброю 21. зброю 22. зброю 23. зброю 24. зброю 25. зброю 26. зброю 27. зброю 28. зброю 29. зброю 30. зброю 31. зброю 32. зброю 33. зброю 34. зброю 35. зброю 36. зброю 37. зброю 38. зброю 39. зброю 40. зброю 41. зброю 42. зброю 43. зброю 44. зброю 45. зброю 46. зброю 47. зброю 48. зброю 49. зброю 50. зброю 51. зброю 52. зброю 53. зброю 54. зброю 55. зброю 56. зброю 57. зброю 58. зброю 59. зброю 60. зброю 61. зброю 62. зброю 63. зброю 64. зброю 65. зброю 66. зброю 67. зброю 68. зброю 69. зброю 70. зброю 71. зброю 72. зброю 73. зброю 74. зброю 75. зброю 76. зброю 77. зброю 78. зброю 79. зброю 80. зброю 81. зброю 82. зброю 83. зброю 84. зброю 85. зброю 86. зброю 87. зброю 88. зброю 89. зброю 90. зброю 91. зброю 92. зброю 93. зброю 94. зброю 95. зброю 96. зброю 97. зброю 98. зброю 99. зброю 100. зброю 101. зброю 102. зброю 103. зброю 104. зброю 105. зброю 106. зброю 107. зброю 108. зброю 109. зброю 110. зброю 111. зброю 112. зброю 113. зброю 114. зброю 115. зброю 116. зброю 117. зброю 118. зброю 119. зброю 120. зброю 121. зброю 122. зброю 123. зброю 124. зброю 125. зброю 126. зброю 127. зброю 128. зброю 129. зброю 130. зброю 131. зброю 132. зброю 133. зброю 134. зброю 135. зброю 136. зброю 137. зброю 138. зброю 139. зброю 140. зброю 141. зброю 142. зброю 143. зброю 144. зброю 145. зброю 146. зброю 147. зброю 148. зброю 149. зброю 150. зброю 151. зброю 152. зброю 153. зброю 154. зброю 155. зброю 156. зброю 157. зброю 158. зброю 159. зброю 160. зброю 161. зброю 162. зброю 163. зброю 164. зброю 165. зброю 166. зброю 167. зброю 168. зброю 169. зброю 170. зброю 171. зброю 172. зброю 173. зброю 174. зброю 175. зброю 176. зброю 177. зброю 178. зброю 179. зброю 180. зброю 181. зброю 182. зброю 183. зброю 184. зброю 185. зброю 186. зброю 187. зброю 188. зброю 189. зброю 190. зброю 191. зброю 192. зброю 193. зброю 194. зброю 195. зброю 196. зброю 197. зброю 198. зброю 199. зброю 200. зброю 201. зброю 202. зброю 203. зброю 204. зброю 205. зброю 206. зброю 207. зброю 208. зброю 209. зброю 210. зброю 211. зброю 212. зброю 213. зброю 214. зброю 215. зброю 216. зброю 217. зброю 218. зброю 219. зброю 220. зброю 221. зброю 222. зброю 223. зброю 224. зброю 225. зброю 226. зброю 227. зброю 228. зброю 229. зброю 230. зброю 231. зброю 232. зброю 233. зброю 234. зброю 235. зброю 236. зброю 237. зброю 238. зброю 239. зброю 240. зброю 241. зброю 242. зброю 243. зброю 244. зброю 245. зброю 246. зброю 247. зброю 248. зброю 249. зброю 250. зброю 251. зброю 252. зброю 253. зброю 254. зброю 255. зброю 256. зброю 257. зброю 258. зброю 259. зброю 260. зброю 261. зброю 262. зброю 263. зброю 264. зброю 265. зброю 266. зброю 267. зброю 268. зброю 269. зброю 270. зброю 271. зброю 272. зброю 273. зброю 274. зброю 275. зброю 276. зброю 277. зброю 278. зброю 279. зброю 280. зброю 281. зброю 282. зброю 283. зброю 284. зброю 285. зброю 286. зброю 287. зброю 288. зброю 289. зброю 290. зброю 291. зброю 292. зброю 293. зброю 294. зброю 295. зброю 296. зброю 297. зброю 298. зброю 299. зброю 300. зброю 301. зброю 302. зброю 303. зброю 304. зброю 305. зброю 306. зброю 307. зброю 308. зброю 309. зброю 310. зброю 311. зброю 312. зброю 313. зброю 314. зброю 315. зброю 316. зброю 317. зброю 318. зброю 319. зброю 320. зброю 321. зброю 322. зброю 323. зброю 324. зброю 325. зброю 326. зброю 327. зброю 328. зброю 329. зброю 330. зброю 331. зброю 332. зброю 333. зброю 334. зброю 335. зброю 336. зброю 337. зброю 338. зброю 339. зброю 340. зброю 341. зброю 342. зброю 343. зброю 344. зброю 345. зброю 346. зброю 347. зброю 348. зброю 349. зброю 350. зброю 351. зброю 352. зброю 353. зброю 354. зброю 355. зброю 356. зброю 357. зброю 358. зброю 359. зброю 360. зброю 361. зброю 362. зброю 363. зброю 364. зброю 365. зброю 366. зброю 367. зброю 368. зброю 369. зброю 370. зброю 371. зброю 372. зброю 373. зброю 374. зброю 375. зброю 376. зброю 377. зброю 378. зброю 379. зброю 380. зброю 381. зброю 382. зброю 383. зброю 384. зброю 385. зброю 386. зброю 387. зброю 388. зброю 389. зброю 390. зброю 391. зброю 392. зброю 393. зброю 394. зброю 395. зброю 396. зброю 397. зброю 398. зброю 399. зброю 400. зброю 401. зброю 402. зброю 403. зброю 404. зброю 405. зброю 406. зброю 407. зброю 408. зброю 409. зброю 410. зброю 411. зброю 412. зброю 413. зброю 414. зброю 415. зброю 416. зброю 417. зброю 418. зброю 419. зброю 420. зброю 421. зброю 422. зброю 423. зброю 424. зброю 425. зброю 426. зброю 427. зброю 428. зброю 429. зброю 430. зброю 431. зброю 432. зброю 433. зброю 434. зброю 435. зброю 436. зброю 437. зброю 438. зброю 439. зброю 440. зброю 441. зброю 442. зброю 443. зброю 444. зброю 445. зброю 446. зброю 447. зброю 448. зброю 449. зброю 450. зброю 451. зброю 452. зброю 453. зброю 454. зброю 455. зброю 456. зброю 457. зброю 458. зброю 459. зброю 460. зброю 461. зброю 462. зброю 463. зброю 464. зброю 465. зброю 466. зброю 467. зброю 468. зброю 469. зброю 470. зброю 471. зброю 472. зброю 473. зброю 474. зброю 475. зброю 476. зброю 477. зброю 478. зброю 479. зброю 480. зброю 481. зброю 482. зброю 483. зброю 484. зброю 485. зброю 486. зброю 487. зброю 488. зброю 489. зброю 490. зброю 491. зброю 492. зброю 493. зброю 494. зброю 495. зброю 496. зброю 497. зброю 498. зброю 499. зброю 500. зброю 501. зброю 502. зброю 503. зброю 504. зброю 505. зброю 506. зброю 507. зброю 508. зброю 509. зброю 510. зброю 511. зброю 512. зброю 513. зброю 514. зброю 515. зброю 516. зброю 517. зброю 518. зброю 519. зброю 520. зброю 521. зброю 522. зброю 523. зброю 524. зброю 525. зброю 526. зброю 527. зброю 528. зброю 529. зброю 530. зброю 531. зброю 532. зброю 533. зброю 534. зброю 535. зброю 536. зброю 537. зброю 538. зброю 539. зброю 540. зброю 541. зброю 542. зброю 543. зброю 544. зброю 545. зброю 546. зброю 547. зброю 548. зброю 549. зброю 550. зброю 551. зброю 552. зброю 553. зброю 554. зброю 555. зброю 556. зброю 557. зброю 558. зброю 559. зброю 560. зброю 561. зброю 562. зброю 563. зброю 564. зброю 565. зброю 566. зброю 567. зброю 568. зброю 569. зброю 570. зброю 571. зброю 572. зброю 573. зброю 574. зброю 575. зброю 576. зброю 577. зброю 578. зброю 579. зброю 580. зброю 581. зброю 582. зброю 583. зброю 584. зброю 585. зброю 586. зброю 587. зброю 588. зброю 589. зброю 590. зброю 591. зброю 592. зброю 593. зброю 594. зброю 595. зброю 596. зброю 597. зброю 598. зброю 599. зброю 600. зброю 601. зброю 602. зброю 603. зброю 604. зброю 605. зброю 606. зброю 607. зброю 608. зброю 609. зброю 610. зброю 611. зброю 612. зброю 613. зброю 614. зброю 615. зброю 616. зброю 617. зброю 618. зброю 619. зброю 620. зброю 621. зброю 622. зброю 623. зброю 624. зброю 625. зброю 626. зброю 627. зброю 628. зброю 629. зброю 630. зброю 631. зброю 632. зброю 633. зброю 634. зброю 635. зброю 636. зброю 637. зброю 638. зброю 639. зброю 640. зброю 641. зброю 642. зброю 643. зброю 644. зброю 645. зброю 646. зброю 647. зброю 648. зброю 649. зброю 650. зброю 651. зброю 652. зброю 653. зброю 654. зброю 655. зброю 656. зброю 657. зброю 658. зброю 659. зброю 660. зброю 661. зброю 662. зброю 663. зброю 664. зброю 665. зброю 666. зброю 667. зброю 668. зброю 669. зброю 670. зброю 671. зброю 672. зброю 673. зброю 674. зброю 675. зброю 676. зброю 677. зброю 678. зброю 679. зброю 680. зброю 681. зброю 682. зброю 683. зброю 684. зброю 685. зброю 686. зброю 687. зброю 688. зброю 689. зброю 690. зброю 691. зброю 692. зброю 693. зброю 694. зброю 695. зброю 696. зброю 697. зброю 698. зброю 699. зброю 700. зброю 701. зброю 702. зброю 703. зброю 704. зброю 705. зброю 706. зброю 707. зброю 708. зброю 709. зброю 710. зброю 711. зброю 712. зброю 713. зброю 714. зброю 715. зброю 716. зброю 717. зброю 718. зброю 719. зброю 720. зброю 721. зброю 722. зброю 723. зброю 724. зброю 725. зброю 726. зброю 727. зброю 728. зброю 729. зброю 730. зброю 731. зброю 732. зброю 733. зброю 734. зброю 735. зброю 736. зброю 737. зброю 738. зброю 739. зброю 740. зброю 741. зброю 742. зброю 743. зброю 744. зброю 745. зброю 746. зброю 747. зброю 748. зброю 749. зброю 750. зброю 751. зброю 752. зброю 753. зброю 754. зброю 755. зброю 756. зброю 757. зброю 758. зброю 759. зброю 760. зброю 761. зброю 762. зброю 763. зброю 764. зброю 765. зброю 766. зброю 767. зброю 768. зброю 769. зброю 770. зброю 771. зброю 772. зброю 773. зброю 774. зброю 775. зброю 776. зброю 777. зброю 778. зброю 779. зброю 780. зброю 781. зброю 782. зброю 783. зброю 784. зброю 785. зброю 786. зброю 787. зброю 788. зброю 789. зброю 790. зброю 791. зброю 792. зброю 793. зброю 794. зброю 795. зброю 796. зброю 797. зброю 798. зброю 799. зброю 800. зброю 801. зброю 802. зброю 803. зброю 804. зброю 805. зброю 806. зброю 807. зброю 808. зброю 809. зброю 810. зброю 811. зброю 812. зброю 813.

3062 1-5

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 4. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Три ес-дур Брамса, 18.00, 18.00 Висока мелодія, 20.45, 21.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 22.00 Гувер, 21.00 Вис. концерт, БУДАПЕШТ 17.00 Орк., 18.30 Цит. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Орк., ВІДЕНЬ 12.00 Орк., 16.00 „Бала романський“ пос. програма, 18.20 Вис. концерт, ДАШІНЬ 12.00 Орк., 16.00, 17.15 Дитячі пісні, 20.10 Нова нім. музика на дит. істор., 22.30 Концерт на флет. і см. Моцарта, ЛЮБЛІНА 22.15 Швайц. нар. пісні, МІЛІНО 17.15 Вис. концерт, 19.30 Рокс. музика, 21.15, 22.00 Концерт ПРАГА 12.15 Орк., сол., 18.30 Салом. концерт, 21.00 Концерт ес-дур Шуберта, РАДІО ПАРИ 18.05 Легка музика, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., 22.00, 23.00 Рокс. музика, програма, РАДІО РОМАНІЯ 21.15 Творч. Чайковського, РІМ 17.15 Форт., 19.30 Рокс. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Докладчик“ оп. Везіні, СТОК-ГОЛЬМ 17.00 Нар. мелодія.

Четвер, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Ада, пісня, Ірландія, 18.00 Нар. пісні, 19.00 Рокс. музика, 20.45 Вис. гоміа, 21.00 Ветер танцю, БІЛГОРОД 20.00 Сим., 21.30 Нар. пісні, БЕРГЕН 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Міжмис“ оп. Тоніа, БУДАПЕШТ 12.30 Орк., 17.30 Форт., 18.30 Цит. музика, 19.30 Вис., 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Бла-сінга“ оп. Гукса, ВІДЕНЬ 16.00 Нар. пісні, 12.00, 16.00, 17.10 Концерт, 18.15 Висока нар. мелодія, 19.30 Комуністич., 20.10, 21.00 Висока програма по Вільні, ГАМБУРГ 16.00 Нар. пісні, 18.30 Філім і оп. мелодія, ДАШІНЬ 18.30 Для дітей, 19.30, 20.00 Висока мелодія, ДАШІНЬ-ЛЕНДЕН 18.15 Симф. форт., ЛІПТІ 18.00 Легка музика, 17.20 Пісні, 18.30 Саріа, ЛЮБЕНБУРГ 22.40, 23.00 Симф. концерт, МІЛІНО 21.00, 22.00, 23.00 „Дит. філім для ре“ оп. Лозовця, ПРАГА 18.15 (м. музика, 19.30 Нар. пісні, 20.15 Концерт, РАДІО ПАРИ 18.05 Кансер. музика, 21.15 Саріа, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.00 Нар. музика, РІМ 17.15 Італ.-браз. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОК-ГОЛЬМ 17.00, 20.30 Легка музика, 18.00 Музика Балкан та Лівана, 21.30 „Ада“ оп. Вебері, III дів.

П'ятниця, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика, 18.00 Рокс. музика, 19.00, 20.00 Вис. мелодія, 21.00 „Міжмис і Марія“ пос. обрання з музикою, БІЛГОРОД 18.00 Творч. з порк., 20.00 Ада, 20.45 Орк., 21.30 Погоди, концерт, БУДАПЕШТ 12.30 орк., 14.00, 22.00 Цит. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Рокс. концерт, 18.00 Творч. пісні, 20.10, 21.00 З тал. опер, 22.30 Музика на дві скрипки, ДАШІНЬ-ЛЕНДЕН 16.00 Рокс. музика, 20.15 Орк., сол., ЛІПТІ 18.40 Пісні, МІЛІНО 17.00, 18.00 Орк. респірація Олівієрова, 20.30 Рокс. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 14.30, 15.00 „Чорт і Катруся“ оп. Діагона, 18.00 Легка музика, 19.30, 20.00 Рокс. програма, орк., тор. сол., РАДІО ПАРИ 18.05 Кансер. музика, 21.15 Саріа, РІМ 17.00 Рокс. програма, 21.00, 22.00 Оперет., СТОКГОЛЬМ 20.00, 21.00 „Юлія“ оп. Лозова, 21.15 Кансер. концерт, ШТУТГАРТ 20.15, 21.00, 22.00 „Народний флет“ оп. Моцарта, ШТРАССЕР 21.30, 22.00, 23.00 „Висока мелодія“ оп. Вебері, ФЛІОРЕНЦІЯ 15.30 „Тоска“ оп. Пуччіні, 19.30 Пісні.

Радіокутик.

НОВА РАДІОСТАНЦІЯ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

У столиці Карпатської України — Хусті перебуває тепер директор чесько-словацького радіофонічного тов. зах. Сибеліа. Він веде там приватний технічний проєкт в містечку в існуючій доволі великій радіостанції. Вирішено, що першим має бути збудована новітня радіо палата, а потім збудована станція місцевої сітки. До часу закінчення будови нової станції, працюватиме там стара станція.

КОНКУРС ЧЕСЬКОГО РАДІА.

Чесько-словацька організація продукує та купує радіоприлади розкрити конкурс на вибраний клас проєктивних радіо. Учасні у цьому конкурсі можуть

ГАРНІ дарунки на ялинку найдешевше

Кольорові води, перфуми, розпилячі, пудерники і Французька біжу-тер.я. — Парфуми С. ФЕДЕРА: Сикстуска 2. Філі: Кофер ниня 15а, Галицька 16.

вжити всі особні акції в брешню радіофонічного привади. Речино конкурс виконано до кінця 1938 р. Вийшло, що цей конкурс найбільш широким відомим. Досі надало вже дуже багато конкурсних проєктів. Пять найкращих отримав нагороди. До жюри належать представники радіофонічного проєкту та торгові радіоприлади. Крім того всі функції чесько-словацької поштової влади та радіофоні.

БІРЖА

Львів, 4. січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продаж: Бельська бекія. 80 42—85 75 Долари америк. 3.28 00—3.25 00. Долари канад. 3.25 00—3.20 00. Флорени гол. 288 34—286 61. Франки фр. 13 99—13 89 Франки шв. 11 60—11 80. Фунти англ. 24 75—25 09. Гульдени данск. 10 25—99 75 Корони чеськ. 10 75—10 40 Корони дум. 110 35—109 80 Корони норв. 124 33—123 05 Корони шв. 12 39—120 40. Лари італ. 18 10—17 00 Марк філім. 10 92—10 70 Марк нід. срібн. 88 04—85 00. Тель-Аві

Папери.

4 і шв. пром. кут. 64 13—65 50 3 і шв. 1 см. 85 50 серія, 93 50 2 см. 84 50 серія 91 50 3. конкер 68 51. 4. прем. дол. 42 00 4 консолід. 80 00—85 75

Ліщи.

Банк Польський 197 51 Цукор 3 50 Вугіль 14 00—34 00, Ліпін 95 00—35 50 Островські 67 75, Староковні 46 50—46 25 Гендеріум медоносний

ЦІНИ „МАСЛО“ ЗУ.

Львів, для 4. січня 1939.
1 кг. масла десерт. бекія без оп. 2 65 сол.
1 кг. масла оочков нка з опак. 2 90 сол.
молоко 17—18 сол.
1 кг. жема 1 25—1 40 сол.
Тендеріум на масло злижкова, на молоко сабів, на йди підержана.

ПОДЯКА.

Необлагодна смерть забрала нам 27 грудня 1938 р. нашого найближчого батька і Дядька ба. а. ІВАНА КОСТЕКА, народив. з Новим Селом.

Почуваючись один до обрання, прибіти тилим горді, адрогіа прикладу подяку всім, що зможуть допомогти звести та ошати похоронні обряди своєю присутністю.

Дякуємо Вир. і Вис. оп. деканам Костушкові, Курішкові і Коленці та Вир. і Вис. оп. Савинцю, Палорю, Метелі, Федоринському, Жукові, Чернішківу, Крушському і Посіні, як ріднож Вир. і Вис. оп. Вайсманю, лат. парохом і проф. Т. Опронському, лат. сотрудишам на відправу похоронного обряду і Службу Божу.

Дякуємо Вир. о. деканові Курішкові за ушдення Н. Талі і за анголошення надгробного слова, а Вир. оп. деканом Коленці і Савинцю за прохальні проповіді при відході домогити а доми і підчас Богослуження в перші.

Дякуємо Висо. Палові д-рові Шмалевському за ліксеріум повіт, Висо. Палетіу Костушкові, Курішкові, Метелі, Коленці і Болгарам за виконення поїтку і повіт підчас сумного обряду, як теж дякуємо Церковним Вратарям з Нового Села і Чесанова, хором Чигалим „Проміти“ а Нового Села за прегарний спів, усім Висо. Членам всіх культурно-освітніх і господарських Товариств Нового Села і Чесанова, що зорганізовано призначилися до відвідування сумного обряду, дякуємо всім паролішам і громадським Новому Селу і Чесанову і всім особам, що зможуть пасовати прибути на похорон.

Всепішній захай отворити винагородити всім за їх співучуття і труді!

Нове Село, 31. грудня 1938 р.
Стефанія, Марія, Богдан діти, а. Константин Козій, а. Андрій Крушків, Д-р Михайло Микитин зяті, Іванна синава, Слава, Ромко, Денуся, Слава, Іванна, внуки.

Подяка.

З усіх Всенішнього відійшов від нас 27. грудня 1938 наш найдорожчий: муж, батько, тест і дідусь ВОСИФ ТУРИШ-СЬКИЙ, горожанин м. Коломиї. Прибіти великим горем складало ширю подяку Вир. о. Пралагові Русиню, о. проф. Станіславові, Отцям сотрудишам Насідеві і Носеяковому за жалібу наважиди при домогити Покійного а дні 28. XII. 1938 та за проведення 29. грудня 1938 тилим останнім на місце вічного спочинку. Сердешна дяка від нас Товариству: Церковно Вратарю Архипру. Митіла а Коломиї за улаштування величавих похоронів своєму членові і довголітньому окарбінові та до останньої хвилини свого життя голом товариства, адрогіа Вир. радя. Дідуському, що ширим і теплим словом а імені товариства похоронив Покійного при відході тіла а доми, а Вир. о. пралагові за зорудування слова проповіді при складанні домогити до родинної гробниці.

Мішанському Церковному Хоромі під проводом Вир. проф. Нікозівни ширю дякуємо за прегарний спів у тій жалібно Службу Божу при домогити а перші. Далі дякуємо Старшій Т-ва Народний Дім у Коломиї за улаштування Пам'яті Покійного знішенням жалібним прапором, а Виділові ревісінного пеку за зводілення похоронів участю прапорів своєї Корпорації. Дякуємо теж Вир. о. сотрудишам Лосефіві Кетакеріві, парохомі Загального Шингало у Львові за відправу а день похорону жалібу Службу Божу а Покійного. Врешті дякуємо всім тим, що телефонічно та листом прислали нам слова потіти а нашому тяжкому горі та всім своїм, приятилам і знайомим Покійного і його рідні за численну участь а похоронах.

Жінка: Павліна Туряницька; сини і синів: д-р Іван і Ольга Туряницькі, інж. Андрій і Ева Туряницькі; зяті і доньки: Д-р Антін і Марія Кузьмичі, д-р Андрій і Розалія Ноконинські, буд. констр. Микола і Софія Тимчуки, проф. Микола і Ольга Вишванські, проф. Іван і Степаніда Зелики; і внуки Ростіслава Кузьмичі; Іван, Ярослав і Андрій Туряницькі; Константин, Олена, Мирослава і Катерина Ноконинські та Ігор Зелик.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо даєте оголошення до „Діла“

ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД РІДНОЇ ШКОЛИ.

Згідно з вимогам § 49 стаття 2 обов'язкового статуту Рідної Школи У. П. Т. проголошуємо, що Загальний Зізд Рідної Школи Українського Педагогічного Товариства відбудеться у Львові 2. лютого 1939 р.

Порядок нарад Загального Зводу Рідної Школи і осяго, де відбудеться цей Зізд, пазимо пізніше.

Голрена Управа Рідної Школи.

КУПО — ПРОДАЖ

НАКИДКИ самоділові, бровати, мебелі, покривти, ВАНК, пз. Марійська 6.

ВСІЯКИ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИНИ, МАРЕН ЦУКЕР, КАЗИМИРІВ-СЬКА 28.

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку а магазині Я. ШТРАССЕР (перейде Крес) Галицька 15 (подвірні). 3000/-10

НАЙНОВІШІ КОРСЕТІ ТІЛЬКИ У ВДОМІМ ФАХОВИМ САЛОНІ ПІЗЕНА, ЛЬВІВ, ЯГАЛОНСЬКА 4. На час інтенсивної продажі 10% одугу. 3041 3-4

ТІЛЬКИ на прохальні: галі, добрі фелідеві сорочки 1.80, теплі „обгатаві“ мужські бекіурти 9.80, фелідеві піжами 9.80—10.80, „Астра“ фабрика бізла, Львів Сикстуська 2. 2299 4-4

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАНІ, гумові, черевні, ниркові, проти усудання матиці за гарантією виконув. відоме УНР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 14-0

ПЕЧАТКИ кавчукові та металеві для прохальних урядів, чигалеві, кооперативні та ін. виконув. найдешевше Макс Галерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-08. 2919 6-10

ВІЧНІ ПЕРА папродіє найкраще „ПРЕДІЗІЯ“, тепер Шайхоту 1.

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, па. Марійська 5. напродіє різного роду годинники, прецізійно, солано і дешево. 2964 4-11

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до в'їтку часописів

Личні кожні видавничство послугувати ся можна купити з Адміністрації „Діла“ Львів, Ринка 10. Для прохальні зведемо на ім пелідлатом.

Ціна друка:

Zawładomienie wysyłkowe 1 op. 8 сот.

Gazetowa ksiązka nadawcza оправлена (120 картон) сол. 2.30 оправлена (200 картон) сол. 2.50

Książka rozsyłkowa на 150 потт. урядів сол. 2.50 на 900 потт. урядів сол. 3.-

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА І (РІГ РИНКУ). ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.

7-10 3047

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові а окаяні.

Догідні прелативні умовини

Новацький

Львів, Пилсудського 17. тел. 235-21.

И. Шрайбер

Львів, Гетьманська 6.

Рік осн. 1904. Тел. 213-88

НОВОЧАСНА ВИРІБНА КОРСЕТІВ

відзначена медаллю і золотим хрестом з Парижі поручає по фабричних цінах КОРСЕТІ, КОСЕТІ, НАГРУДНИКИ ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОКИ

2910 1-10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часоплеу: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 км. односторонній або його місце в руб. ринк. оголошенні	сол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і пралаз, акрескодеція по	сол. 0.15	Остатки еторішка 1/1	сол. 0.00
1 км. односторонній в тексті і мовинах	сол. 0.80	купно, продаж, канам і г. а.	сол. 0.10	Остатки еторішка 1/2	сол. 0.00
1 км. односторонній на першій еторішці	сол. 0.80	шукаючи прачі	сол. 0.05	Остатки еторішка 1/4	сол. 0.00
		слова товчим друком солішам.		Остатки еторішка 1/8	сол. 0.00

Redaktorzy: d-r Іван Німчук, Іван Кедрын-Рудныкый. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 18. „Діктори“ а-о Іван Німчук, Іван Кедрын-Рудныкый. Виздає Новацького Спільна „Діла“ 3 друкарні Виз Спільна „Діло“ Львів Ринка 18